БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН ҚОММУНИСТ (большевик)ЛАР ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ ҚОМИТЕТИ, ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР ҚОМИТЕТЛАРИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 46 (6721)
4 МАРТ
СЕШАНБА
1947 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

БУГУНГИ СОНДА:

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг 1947 йил Давлат бюджети тўғрисида Қонун (1-нчи бет).

СССР Конституцияси (Асосий қонуни)га ўзгартиш ва қўшимчалар киргизиш тўғрисида Қонун (1-нчи ва 2-нчи бетлар).

СССР Олий Совети Президиумида (1-нчи бет).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони. II чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг 1-нчи сессиясини чақириш тўғрисида (1-нчи бет).

СССР Министрлар Советида. 1947 йилда СССР халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш давлат плани тўғрисида (2, 3 ва 4-нчи бетлар).

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг 1947 йил Давлат бюджети тўғрисида

ҚОНУН

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети қарор қилади:

1. СССР Министрлар Совети томонидан тақдим этилган ССР Иттифоқининг 1947 йилги Давлат бюджети Иттифоқ Совети ва Миллатлар Совети бюджет комиссияларининг докладлари юзасидан қабул қилинган ўзгартишлар блан, чунончи: даромадлар бўйича ҳаммаси 394.202.438 минг сўм ва харажатлар бўйича ҳаммаси 374.105.064 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 20.097.374 минг сўм ортиқ қилиб тасдиқлансин ва бундан ташқари республика ҳамда маҳаллий бюджетларда 1948 йил 1 январьгача оборотда қоладиган маблағлар 2.463.868 минг сўм миқдорида белгилансин.

2. Шу Қонуннинг биринчи моддасига мувофиқ, 1947 йилги иттифоқ бюджети даромадлар бўйича 311.882.879 минг сўм миқдорида ва харажатлар бўйича 291.785.505 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 20.097.374 минг сўм миқдорида ортиқ бўлган ҳолда тасдиқлансин.

3. Иттифоқчи республикаларнинг 1947 йилги Давлат бюджетлари қуйидаги миқдорда тасдиқлансин:

	Даромадлар бўйича	Харажатлар бўйича
	(минг сўм ҳисоби блан)	
Россия Совет Федератив Социалистик Республикаси	45.852.887	45.852.887
Шу жумладан:		
Республика бюджети	35.595.857	11.356.681
Маҳаллий бюджетлар	10.257.030	34.496.206
Украина Совет Социалистик Республикаси	14.789.033	14.789.033
Шу жумладан:		
Республика бюджети	12.053.699	5.240.177
Маҳаллий бюджетлар	2.735.334	9.548.856
Белоруссия Совет Социалистик Республикаси	3.392.057	3.392.057
Шу жумладан:		
Республика бюджети	2.989.213	1.282.154
Маҳаллий бюджетлар	402.844	2.109.903
Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси	3.161.137	3.161.137
Шу жумладан:		
Республика бюджети	2.749.920	1.550.365
Маҳаллий бюджетлар	411.217	1.610.772
Қозоғистон Совет Социалистик Республикаси	2.868.460	2.868.460
Шу жумладан:		
Республика бюджети	2.424.615	1.104.649
Маҳаллий бюджетлар	443.845	1.763.811
Грузия Совет Социалистик Республикаси	2.160.095	2.160.095
Шу жумладан:		
Республика бюджети	1.903.137	927.564
Маҳаллий бюджетлар	256.958	1.232.531
Озарбайжон Совет Социалистик Республикаси	1.761.654	1.761.654
Шу жумладан:		
Республика бюджети	1.545.966	759.394
Маҳаллий бюджетлар	215.688	1.002.260
Литва Совет Социалистик Республикаси	1.065.914	1.065.914
Шу жумладан:		
Республика бюджети	915.813	554.335
Маҳаллий бюджетлар	150.101	511.579
Молдавия Совет Социалистик Республикаси	949.836	949.836
Шу жумладан:		
Республика бюджети	854.043	422.372
Маҳаллий бюджетлар	95.793	527.464
Латвия Совет Социалистик Республикаси	1.261.588	1.261.588
Шу жумладан:		
Республика бюджети	1.071.606	691.342
Маҳаллий бюджетлар	189.982	570.246
Қирғизистон Совет Социалистик Республикаси	845.310	845.310
Шу жумладан:		
Республика бюджети	750.957	366.964
Маҳаллий бюджетлар	94.353	478.346
Тожикистон Совет Социалистик Республикаси	956.496	956.496
Шу жумладан:		
Республика бюджети	871.958	455.335
Маҳаллий бюджетлар	84.538	501.161
Арманистон Совет Социалистик Республикаси	1.051.609	1.051.609
Шу жумладан:		
Республика бюджети	985.746	607.473
Маҳаллий бюджетлар	65.863	444.136
Туркманистон Совет Социалистик Республикаси	813.547	813.547
Шу жумладан:		
Республика бюджети	735.552	427.707
Маҳаллий бюджетлар	77.995	385.840
Эстония Совет Социалистик Республикаси	849.619	849.619
Шу жумладан:		
Республика бюджети	730.085	493.765
Маҳаллий бюджетлар	119.534	355.854
Карель-Фин Совет Социалистик Республикаси	540.317	540.317
Шу жумладан:		
Республика бюджети	497.402	344.912
Маҳаллий бюджетлар	42.915	195.405
Республика бюджети ва маҳаллий бюджетлар бўйича жам'и:	82.319.559	82.319.559
Шу жумладан:		
Республика бюджетлари	66.675.569	26.585.189
Маҳаллий бюджетлар	15.643.990	55.734.370

4. Республика ва маҳаллий бюджетлар бўйича 1948 йил 1 январьга оборотда қоладиган маблағ қуйидаги миқдорда белгилансин: РСФСРда — 1.373.272 минг сўм, Украина ССРда — 442.754 минг сўм, Белоруссия ССРда — 101.502 минг сўм, Ўзбекистон ССРда — 94.434 минг сўм, Қозоғистон ССРда — 85.884 минг сўм, Грузия ССРда — 64.017 минг сўм, Озарбайжон ССРда — 52.820 минг сўм, Литва ССРда — 31.887 минг сўм, Молдавия ССРда — 28.404 минг сўм, Латвия ССРда — 37.750 минг сўм, Қирғизистон ССРда — 25.209 минг сўм, Тожикистон ССРда — 28.644 минг сўм, Арманистон ССРда — 31.336 минг сўм, Туркманистон ССРда — 24.367 минг сўм, Эстония ССРда — 25.379 минг сўм, Карель-Фин ССРда — 16.209 минг сўм.

5. 1947 йилда республика бюджетларидан АССР ва маҳаллий Советларнинг бюджетларига пул ажратиш қуйидаги миқдорда тасдиқлансин:

	(минг сўм ҳисоби блан)
Россия Совет Федератив Социалистик Республикасида	24.239.176
Украина Совет Социалистик Республикасида	6.813.522
Белоруссия Совет Социалистик Республикасида	1.707.059
Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасида	1.199.555
Қозоғистон Совет Социалистик Республикасида	1.319.966
Грузия Совет Социалистик Республикасида	975.573
Озарбайжон Совет Социалистик Республикасида	786.572
Литва Совет Социалистик Республикасида	361.478
Молдавия Совет Социалистик Республикасида	431.671
Латвия Совет Социалистик Республикасида	380.264
Қирғизистон Совет Социалистик Республикасида	383.993
Тожикистон Совет Социалистик Республикасида	416.623
Арманистон Совет Социалистик Республикасида	378.273
Туркманистон Совет Социалистик Республикасида	307.845
Эстония Совет Социалистик Республикасида	236.320
Карель-Фин Совет Социалистик Республикасида	152.490
Жам'и	40.090.380

6. 1947 йилда умум иттифоқ давлат солиқлари ва даромадларидан республика ҳамда маҳаллий бюджетларга маблағ ажратиш қуйидаги миқдорларда белгилансин:

а) аҳолидан олинадиган даромад солиғи бўйича тушумлардан Тожикистон ССР, Арманистон ССР ва Карель-Фин ССР бюджетларига — 100 процент ва РСФСР, Украина ССР, Белоруссия ССР, Ўзбекистон ССР, Қозоғистон ССР, Грузия ССР, Озарбайжон ССР, Литва ССР, Молдавия ССР, Латвия ССР, Қирғизистон ССР, Туркманистон ССР ва Эстония ССР бюджетларига — 50 процент;

б) колхозлардан олинадиган даромад солиғи ва колхозчилардан ҳамда якка деҳқонлардан олинадиган қишлоқ хўжалик солиғи тушумларидан РСФСР бюджетига — 25 процент, Украина ССР, Белоруссия ССР, Ўзбекистон ССР, Қозоғистон ССР, Грузия ССР, Озарбайжон ССР, Литва ССР, Молдавия ССР, Латвия ССР, Қирғизистон ССР, Тожикистон ССР, Арманистон ССР, Туркманистон ССР, Эстония ССР ва Карель-Фин ССР бюджетларига — 50 процент;

в) машина-трактор станцияларининг даромадларидан — 25 процент;

г) аҳоли ўртасида тарқатилган давлат заёмлари маблағларидан — 50 процент; СССР Қуролли Кучлари шахсий состави ўртасида тарқатилган давлат заёми маблағидан иттифоқчи республикаларнинг бюджетларига пул ажратилмасин.

7. СССР Министрлар Советига оборот солиғидан иттифоқчи республикаларга ажратиладиган ва СССР Олий Совети томонидан тасдиқланган маблағ миқдорларига мувофиқ, ҳарбир иттифоқчи республика бўйича шу солиқдан ажратиладиган процентлар миқдорини белгилаш топширилсин.

8. 1947 йил 1 мартгача бўлган ва ўтган йиллар учун тегишли ҳарбий солиқ боқимондалари ундирилмасин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ШВЕРНИК.
СССР Олий Совети Президиумининг секретари А. ГОРКИН.

Москва, Кремль
1947 йил, 24 февраль.

СССР Конституцияси (Асосий Қонуни)га ўзгартиш ва қўшимчалар киргизиш тўғрисида

ҚОНУН

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети СССР Конституциясига қуйидаги ўзгартиш ва қўшимчаларни киргизишга қарор қилади:

1. 13-нчи моддада иттифоқчи республикалар аҳолининг сонига мувофиқ ёзилсин ва бу модда қуйидагича бўлсин:

«**Модда 13.** Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи қуйидаги тенг ҳуқуқли Совет Социалистик Республикаларининг ихтиёрий равишда бирлашуви асосида тузилган иттифоқ давлатидир:

Россия Совет Федератив Социалистик Республикаси,

Украина Совет Социалистик Республикаси,

Белоруссия Совет Социалистик Республикаси,

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси,

Қозоғистон Совет Социалистик Республикаси,

Грузия Совет Социалистик Республикаси,

Озарбайжон Совет Социалистик Республикаси,

Литва Совет Социалистик Республикаси,

Молдавия Совет Социалистик Республикаси,

Латвия Совет Социалистик Республикаси,

Қирғизистон Совет Социалистик Республикаси,

Тожикистон Совет Социалистик Республикаси,

Арманистон Совет Социалистик Республикаси,

Туркманистон Совет Социалистик Республикаси,

Эстония Совет Социалистик Республикаси,

Карель-Фин Совет Социалистик Республикаси».

2. 14-нчи модданинг кириш қисмида «ҳокимият органлари» деган сўзлар «давлат ҳокимияти органлари» сўзлари блан алмаштирилсин, «а» бандида «халқаро алоқаларда Иттифоқнинг вакиллигини бажариш, шартномалар тузиш ва шартномаларни тасдиқ қилиш» деган сўзлар «халқаро алоқаларда СССРнинг вакиллигини бажариш, СССРнинг шартномалар тузиши, уларни тасдиқлаши ва бекор қилиши» деган сўзлар блан алмаштирилсин; «г» бандида «бажарилишини» деган сўз «риоя қилинишини» деган сўз блан алмаштирилсин; «е» бандида «шунингдек янги автоном республикалар» деган сўздан кейин «ва автоном областьлар» деган сўз қўшилсин; «л» бандида «СССРнинг бирлашган давлат бюджетини тасдиқлаш» деган сўзлардан кейин «ва унинг бажарилиши тўғрисидаги ҳисобот» деган сўзлар қўшилсин ва «шунингдек солиқ ва даромадлар» деган сўзлар «солиқ ва даромадларни белгилаш» сўзлари блан алмаштирилсин; «ц» бандида «қонунлар» деган сўз «қонунчилик» сўзи блан алмаштирилсин.

Бу модда «ч» банди блан қуйидаги мазмунда тўлатилсин: «никоҳ ва оила тўғрисидаги қонунчилик асосларини белгилаш», шу моддадаги «ч» банди «ш» банди қилиб баён этилсин:

3. Иттифоқчи республикаларнинг ма'мурий-территория жиҳатидан бўлинишида ўзгаришлар бўлганлиги сабабли 22, 23, 26, 28, 29, 29-а ва 29-б-нчи моддалар қуйидагича баён қилинсин:

«**Модда 22.** Россия Совет Федератив Социалистик Республикаси: Олтой, Краснодар, Красноярск, Приморье, Ставрополь, Хабаровск ўлкаларидан; Архангельск, Астрахань, Брянск, Велике-Луки, Владимир, Вологда, Воронеж, Горький, Грозний, Иваново, Иркутск, Калининград, Калинин, Калуга, Кемерово, Киров, Кострома, Қрим, Куйбишев, Курган, Курск, Ленинград, Молотов, Москва, Мурманск, Новгород, Новосибирск, Омск, Орёл, Пенза, Псков, Ростов, Рязань, Саратов, Сахалин, Свердлов, Смоленск, Сталинград, Тамбов, Томск, Тула, Тюмин, Ульяновск, Челяби, Чита, Чкалов, Ярославль областьларидан, Татаристон, Бошқирдистон, Доғистон, Бурят-Муғулистон, Кабарда, Коми, Марп, Мордва, Шимолий Осетия, Удмурдистон, Чувашистон, Ёқутистон Автоном Совет Социалистик Республикаларидан; Алегей, Яҳудий, Ойрот, Тува, Хакас, Черкас автоном областьларидан иборат».

«**Модда 23.** Украина Совет Социалистик Республикаси: Винница, Волинь, Ворошиловград, Днепропетровск, Дрогобич, Житомир, Закарпат, Запорожье, Измаил, Каменец-Подольск, Киев, Кировоград, Львов, Николаев, Одесса, Полтава, Ровно, Сталино, Станислав, Сумп, Тарнополь, Харьков, Херсон, Чернигов ва Черновици областьларидан иборат».

«**Модда 26.** Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси: Андижон, Бухоро, Қашқадар'ё, Наманган, Самарқанд, Сурхондар'ё, Тошкент, Фарғона, Хоразм областьлари ва Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикасидан иборат».

«**Модда 28.** Қозоғистон Совет Социалистик Республикаси: Оқмулла, Оқтуба, Олмаота, Шарқий Қозоғистон, Гурьев, Жамбул, Ғарбий Қозоғистон, Қараганда, Қизил Ўрда, Кўкча тов, Қустанай, Павлодар, Шимолий Қозоғистон, Семипалат, Тавдиқўрғон, Жанубий Қозоғистон областьларидан иборат».

«**Модда 29.** Белоруссия Совет Социалистик Республикаси: Барановичи, Бобруйск, Брест, Витебск, Гомель, Гродно, Минск, Могилев, Молодечно, Пинск, Полессия ва Полоцк областьларидан иборат».

«**Модда 29-а.** Туркманистон Совет Социалистик Республикаси: Ашхабод, Мари, Тошовуз ва Чоржоу областьларидан иборат».

«**Модда 29-б.** Қирғизистон Совет Социалистик Республикаси: Жалолобод, Иссиқкўл, Ўш, Талас, Тиёншон ва Фрунзе областьларидан иборат».

4. 31-нчи моддада «СССР Халқ Комиссарлари Совети ва СССР Халқ Комиссарликлари» деган сўзлар «СССР Министрлар Совети ва СССР Министрликлари» деган сўзлар блан алмаштирилсин.

5. 39-нчи моддада «ҳар қайсисининг оддий кўпчилиги блан» деган сўз «ҳарбир палатадаги овозларнинг оддий кўпчилиги блан» деган сўзлар блан алмаштирилсин.

6. 47-нчи моддада «тузилган» деган сўз «палаталар томонидан тузиладиган» деган сўзлар блан алмаштирилсин ва «икки палата» деган сўз «ҳар икки палата» деган сўзлар блан алмаштирилсин.

7. 48-нчи моддада «унинг ўн олти ўринбосари, Президиум Секретари ва Президиумнинг 24 а'зоси» деган сўзлар «СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўнолти ўринбосари, Президиумнинг Секретари ва Президиумнинг ўнбеш а'зоси» деган сўзлар блан алмаштирилсин.

8. 49-нчи моддадаги «д» бандида «СССР Халқ Комиссарлари Советининг ва иттифоқчи республикалар Халқ Комиссарлари Советларининг» деган сўзлар «СССР Министрлар Советининг ва иттифоқчи республикалар Министрлар Советларининг» деган сўзлар блан алмаштирилсин; «е» бандида «СССР Халқ Комиссарлари» деган сўз «СССР Министрлар» деган сўз блан ва «СССР Халқ Комиссарлари Советининг Раиси» деган сўз «СССР Министрлар Советининг Раиси» деган сўз блан алмаштирилсин; «ж» бандида «орденлар блан мукофотлайди» деган сўз ўрнига «СССР орден ва медальлари блан мукофотлайди» деб ёзилсин; «м» бандида «халқаро шартномаларни тасдиқлайди;» деган сўзлар «СССРнинг халқаро шартномаларини тасдиқлайди ва бекор қилади;» деган сўзлар блан алмаштирилсин.

Бу модда қуйидаги мазмунда бўлган икки банд блан тўлатилсин: «СССР орден ва медальларини та'сис этади ва СССРнинг фахрий унвонларини белгилайди;» ва «ҳарбий унвонлар, дипломатия даражалари ва бошқа махсус унвонларни белгилайди;».

Шунга биноан, 49-нчи модда қуйидагича баён қилинсин:

«**Модда 49.** СССР Олий Советининг Президиуми:

а) СССР Олий Советининг сессияларини чақиради;

б) фармонлар чиқаради;

в) СССРда амалда бўлган қонунларни тушинтиради;

г) СССР Конституциясининг 47-нчи моддасига асосан СССР Олий Советини тарқатади ва янги сайлов тайинлайди;

д) ўз ташаббуси блан ёки иттифоқчи республикалардан бирининг талаби блан умумий халқ сўрови (референдум) ўтказади;

е) СССР Министрлар Советининг ва иттифоқчи республикалар Министрлар Советининг қонунга тўғри келмаган қарор ва буйруқларини бекор қилади;

ж) СССР Олий Советининг сессиялари ўртасидаги даврда СССР Министрлар Совети Раисининг тақдимига мувофиқ, айрим СССР Министрларини вазифасидан озод қилади ва тайинлайди ҳамда кейин буни СССР Олий Советининг тасдиқига киргизади;

з) СССР орден ва медальларини та'сис этади ва СССРнинг фахрий унвонларини белгилайди;

и) СССР орден ва медальлари блан мукофотлайди ва СССРнинг фахрий унвонларини беради;

к) афв қилиш ҳуқуқини амалга оширади;

л) ҳарбий унвонлар, дипломатия даражалари ва бошқа махсус унвонларни белгилайди;

м) СССР қуролли кучларининг олий қўмондонлигини тайинлайди ва алмаштиради;

(ДАВОМИ ИККИНЧИ БЕТДА)

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Шу йил 26 февральда, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ **Н. М. Шверник** раислиги остида СССР Олий Совети Президиумининг мажлиси бўлди.

Президиум СССР Олий Совети учинчи сессиясининг қарорларидан келиб чиқадиган масалаларни муҳокама қилди. Президиум СССР Олий Совети томонидан қабул қилинган қонунларни барча иттифоқчи республикаларнинг тилларида ва татар, бошқирд ҳамда кумик тилларида э'лон қилишга қарор берди.

СССР Конституциясига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида қонун қабул қилинганлиги муносабати блан Президиум Таҳрир комиссиясининг раиси ўртоқ **А. Я. Вишинскийнинг** доклади юзасидан СССР Конституциясини барча иттифоқчи республикаларнинг тилларида, шунингдек татар, бошқирд, ва кумик тилларида СССР Олий Совети томонидан расмий суратда нашр қилинсин деб қарор чиқарди. Президиум барча нашриётларга СССР Конституциясини нашр этган вақтда унинг мазмунини СССР Олий Совети томонидан нашр қилинган СССР Конституциясининг мазмуни блан бирдек қилиб чиқаришни таклиф этди.

Президиум СССР Қуролли кучлари оддий, сержант ва старшина составидаги ҳарбий хизматчиларни кўкракка тақиладиган нишонлар блан мукофотлаш тартибини ўзгартириш тўғрисида СССР Қуролли кучлари министрлигининг илтимосини кўриб чиқди.

Президиум СССР Қуролли кучлари министрининг ўринбосари Армия генерали **Н. А. Булганин** доклади юзасидан фармон чиқарди. Бу фармонга биноан, тинчлик даврида жанговар ва сиёсий та'лим олишда а'ло даражадаги муваффақиятга эришганликлари ва интизомли бўлиш жиҳатидан намуна кўрсатганликлари учун кўкракка тақиладиган нишонлар блан ҳарбий округлар қўшинларининг қўмондонлари ва флот қўмондонлари, шунингдек уларга тенглаштирилган юқори бошлиқлар томонидан мукофотланади. Уруш даврида чиқарилган ва турли даражадаги ҳарбий қўмондонликларга кўкракка тақиладиган нишонлар блан мукофотлаш ҳуқуқини берувчи фармонлар ўз кучини йўқотган деб топилди.

Президиум сўнгра СССР Қуролли кучлари министрлигининг илтимосини муҳокама қилди ва Ватан уруши даврида чиқарилиб, ҳарбий қўмондонликларга СССР орден ва медальлари блан мукофотлаш ҳуқуқини берган фармонлар ўз кучини йўқотганлиги тўғрисида қарор қабул қилди.

Президиум ба'зи бошқа масалаларни ҳам кўриб чиқди ва улар юзасидан қарорлар қабул қилди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

II Чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг 1-нчи сессиясини чақириш тўғрисида

Ўзбекистон ССР Конституциясининг 38-нчи моддасига мувофиқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг 1-нчи сессияси 1947 йил 10 мартда Тошкент шаҳрида чақирилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. МУМИНОВ

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Ф. ЮСУПОВ

1947 йил 3 март.
Тошкент шаҳри.

КОНЧИЛАР МУСОБАҚАСИ

Лангар конларида Бутун Иттифоқ социалистик мусобақаси қизимоқда. Кончилар ленинградлилар мурожаатини муҳокама қилиб, ўз устларига қатор мажбуриятлар олдилар, бу мажбуриятларини шараф блан бажармоқдалар.

Ўртоқ Ковешников бошчилигидаги цехнинг коллективи февраль ойи планини 20 кунда бажарди. Бу цехнинг кончилари ленинградлилар чақириғига жавобан меҳнат унумини янада оширмоқдалар. Ўртоқ Сергеев бошчилигидаги комсомол-ёшлар бригадаси меҳнат унумини 37 процент, ўртоқ Сайфуллин сменаси 11 процент оширди.

Яқинда Лангар конларининг коллективи СССР рангли металлургия министрлиги ва ВЦСПСнинг кўчма қизил байроғини олди. Кончилар бу кўчма қизил байроқни қўлдан бермаслик учун ўз ишларини тобора яхшиламоқдалар.

Ғ. МУРОДОВ.

ВКП(б) Марказий Комитетининг Лангар конларидаги партия ташкилотчиси.

СССР Конституцияси (Асосий Қонуни)га ўзгартиш ва қўшимчалар киргизиш тўғрисида

ҚОНУН

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

н) СССР Олий Советининг сессиялари ўртасидаги даврда СССРга ҳарбий ҳужум бўлиб қолса, ёки агрессияга қарши ўзаро мудофаа юзасидан олинган халқаро шартномалар мажбуриятларини бажариш зарурияти туғилса, уруш ҳолати э'лон қилади;

о) умумий ва қисман сафарбарлик э'лон қилади;

п) СССРнинг халқаро шартномаларини тасдиқлайди ва бекор қилади;

р) СССРнинг чет давлатлардаги мухтор вакилларини тайинлайди ва чақириб олади;

с) ўз хузуридаги чет давлат дипломатик вакилларининг ишонч ва чақириб олиш ёрлиқларини қабул қилади;

т) СССРнинг мудофаа манфаатлари ёки жамоат тартиби ҳамда давлат хавфсизлигини та'минлаш мақсадида айрим жойларда ёки бутун СССРда уруш ҳолати э'лон қилади».

9. 50-нчи модданинг иккинчи қисмида «мандат комиссияси» деган сўз «мандат комиссиялари» деган сўзлар блан алмаштирилсин.

10. 52-нчи моддада «сессия бўлмаган чоқда» деган сўз «сессиялар ўртасидаги» деган сўзлар блан алмаштирилсин.

11. 55-нчи моддада «сайловдан кейин бир ойдан кечиктирмай» деган сўз «сайловдан кейин уч ойдан кечиктирмай» деган сўзлар блан алмаштирилсин.

12. 62-нчи моддада ўз раисини сайлайди» деган сўз «иттифоқчи республика Олий Советининг Раисини сайлайди» деган сўзлар блан алмаштирилсин.

13. 63-нчи моддада «иттифоқчи республика Халқ Комиссарлари Совети» деган сўзлар «иттифоқчи республика Министрлар Совети» деган сўзлар блан алмаштирилсин.

14. 56, 64, 65, 66 ва 67-нчи моддаларда «СССР Халқ Комиссарлари Совети» деган сўзлар «СССР Министрлар Совети» деган сўзлар блан алмаштирилсин.

15. 68-нчи моддада «СССР Халқ Комиссарлари Совети» деган сўзлар «СССР Министрлар Совети» деган сўзлар блан алмаштирилсин; «а» бандида «СССР Халқ Комиссарликлари» деган сўзлар «СССР Министрликлари» деган сўзлар блан ва «ўзига қарашли бошқа хўжалик ва маданий муассасаларнинг» деган сўзлар «ўзига қарашли муассасаларнинг» деган сўзлар блан алмаштирилсин; «е» бандида «СССР Халқ Комиссарлари Совети хузурида» деган сўзлар «СССР Министрлар Совети хузурида» деган сўзлар блан алмаштирилсин.

16. 69-нчи моддада «СССР Халқ Комиссарлари Совети» деган сўзлар «СССР Министрлар Совети» деган сўзлар блан, «иттифоқчи республикалар Халқ Комиссарлари Советлари» деган сўзлар «иттифоқчи республикалар Министрлар Советлари» деган сўзлар блан ва «СССР Халқ Комиссарлари» деган сўзлар «СССР Министрлари» деган сўзлар блан алмаштирилсин.

17. 70-нчи моддада «СССР Халқ Комиссарлари Совети» деган сўзлар «СССР Министрлар Совети» деган сўзлар блан, «СССР Халқ Комиссарлари Советининг Раиси» деган сўзлар «СССР Министрлар Советининг Раиси» деган сўзлар блан, «СССР Халқ Комиссарлари Совети Раисининг Ўринбосарлари» деган сўзлар «СССР Министрлар Совети Раисининг Ўринбосарлари» деган сўзлар блан ва «СССР Халқ Комиссарлари» деган сўзлар «СССР Министрлари» деган сўзлар блан алмаштирилсин; бу моддадан «Совет контроль комиссияси раиси», «Олий мактаб ишлари комитети раиси» ва «Давлат банки Бошқармасининг раиси» деган сўзлар чиқариб ташлансин.

18. 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77 ва 78-нчи моддаларда «Халқ Комиссари» деган сўз «Министр» деган сўз блан, «Халқ Комиссарлари» деган сўз «Министрлар» деган сўз блан, «Халқ комиссарликлари» деган сўзлар «Министрликлар» деган сўз блан ва «Халқ Комиссарлари Совети» деган сўз «Министрлар Совети» деган сўзлар блан алмаштирилсин.

19. 77 ва78-нчи моддаларда министрликларнинг номлари умумиттифоқ министрликлари ва иттифоқ-республика министрликлари составидаги ўзгаришларга мувофиқ ҳолга келтирилсин ва бу моддалар қуйидагича баён қилинсин:

«Модда 77. Умум иттифоқ Министрликларига қуйидаги Министрликлар киради:

Авиация саноати;
Автомобиль саноати;
Ташқи савдо;
Қуролланиш;
Геология;
Маҳсулот тайёрлаш;
Материал резервлар;
Машинасозлик ва ускунасозлик;
Медицина саноати;
Денгиз флоти;
Шарқий районлар нефть саноати;
Жанубий ва ғарбий районлар нефть саноати;
Озиқ-овқат резервлари;
Алоқа воситалари саноати;
Йўллар;
Резина саноати;
Дар'ё флоти;
Алоқа;
Қишлоқ хўжалик машинасозлиги;
Станоксозлик;
Бинокорлик ва йўл қурилиши машинасозлиги;
Ҳарбий ва ҳарбий-денгиз корхоналари қурилиши;
Оғир саноат корхоналари қурилиши.
Ёқилғи корхоналари қурилиши;
Кемасозлик саноати;
Транспорт машинасозлиги;
Меҳнат резервлари;
Оғир машинасозлик;
Шарқий районлар кўмир саноати;
Ғарбий районлар кўмир саноати;
Химия саноати;
Рангли металлургия;
Целлюлоза ва қоғоз саноати;
Қораметаллургия;
Электр саноати;
Электрстанциялар;

Модда 78. Иттифоқ-республика Министрликларига қуйидаги министрликлар киради:

Нози-не'мат ва пардоз буюмлар саноати;
Ички ишлар;
Қуролли кучлар;
Олий та'лим;
Давлат контроли;
Давлат хавфсизлиги;
Соғлиқни сақлаш;
Ташқи ишлар;
Кинематография;
Енгил саноат;
Ўрмон саноати;
Гўшт ва сут саноати;
Озиқ-овқат саноати;
Бинокорлик материаллари саноати;
Шарқий районлар балиқ саноати;
Ғарбий районлар балиқ саноати;
Қишлоқ хўжалиги;
Совхозлар;
Тўқимачилик саноати;
Савдо;
Молия;
Адлия».

20. 79, 80, 81, 82, 84, 85, 86, 87, 88 ва 93-нчи моддаларда «Халқ Комиссарлари Совети» деган сўз «Министрлар Совети» деган сўз блан, «Халқ Комиссарлари» деган сўз «Министрлар» деган сўз блан ва «Халқ Комиссарликлари» деган сўз «Министрликлар» деган сўз блан алмаштирилсин.

21. 83-нчи моддада «Халқ Комиссарлари Совети» деган сўз «Министрлар Совети» деган сўз блан, «Халқ Комиссарлари Советининг Раиси» деган сўз «Министрлар Советининг Раиси» деган сўз блан, «Раис Ўринбосарлари» деган сўз «Министрлар Совети Раисининг Ўринбосарлари» деган сўз блан ва «Халқ Комиссарлари» деган сўз «Министрлар» деган сўз блан алмаштирилсин.

Бу моддадан иттифоқчи республикалар Халқ Комиссарлари рўйхати ва «Умум иттифоқ Халқ Комиссарликларининг вакиллари» деган сўзлар чиқариб ташлансин, ва «сан'ат ишлари бошқармасининг бошлиғи» деган сўздан кейин «Маданий-оқартириш муассасалари ишлари комитетининг раиси» деган сўз қўшилсин.

22. 100-нчи моддада «қишлоқ Советларининг ижроия ва бошқарувчи органлари» деган сўзлар «Советларнинг ижроия ва бошқарувчи органлари» деган сўзлар блан алмаштирилсин, «улар томонидан сайланадиган» деган сўзлар «меҳнаткашлар депутатлари Советлари томонидан сайланадиган» деган сўзлар блан ва «унинг ўринбосари» деган сўз «раис ўринбосари» деган сўзлар блан алмаштирилсин.

23. 113-нчи моддада «Халқ Комиссарликлари» деган сўз «Министрликлар» деган сўз блан, «СССР прокурори» деган сўз «СССР Бош Прокурори» деган сўзлар блан алмаштирилсин.

24. 114, 115, 116 ва 117-нчи моддаларда «СССР прокурори» деган сўз «СССР Бош Прокурори» деган сўз блан алмаштирилсин.

25. 119-нчи моддада «ишчиларнинг жуда катта кўпчилиги учун иш кунининг 7 соатгача қисқартилиши блан» деган сўзлар «ишчи ва хизматчилар учун саккиз соатлик иш куни белгилаш ва иш шароити оғир бўлган бир қатор касблар учун иш кунини етти ва олти соатгача камайтириш ва иш шароити айниқса оғир бўлган цехларда тўрт соатгача камайтириш блан;» деган сўзлар блан алмаштирилсин.

Шунга биноан, 119-нчи модда қуйидагича баён қилинсин:

«Модда 119. СССР граждaнлари дам олиш ҳуқуқига эгадирлар.

Дам олиш ҳуқуқи ишчи ва хизматчилар учун саккиз соатлик иш куни белгилаш блан ва иш шароити оғир бўлган бир қатор касблар учун иш кунини етти ва олти соатгача камайтириш ва иш шароити айниқса оғир бўлган цехларда тўрт соатгача камайтириш блан; ҳар йили ишчиларга ва хизматчиларга маош тўлангани ҳолда отпуска берилиши блан; кўп миқдордаги санаторияларнинг, дам олиш уйларининг, клубларнинг меҳнаткашлар хизматига бериб қўйилганлиги блан та'мин этилади».

26. 121-нчи моддада «илмли бўлиш» деган сўз олдидан «етти йиллик» деган сўз қўшилсин ва «шу жумладан юқори билим олишнинг» деган сўзлар ва «жуда катта кўпчилигига» деган сўзлар бу моддадан чиқариб ташлансин: «давлат стипендиялари» деган сўздан кейин «а'лочи ўқувчиларга» деган сўз қўшилсин.

Шунга биноан 121-нчи модда қуйидагича баён қилинсин:

«Модда 121. СССР гражданлари илм олиш ҳуқуқига эгадирлар.

Бу ҳуқуқ ҳамма учун мажбурий бошланғич та'лим блан, етти йиллик мактаб ҳажмида билим олишнинг текин бўлиши блан олий мактабда а'ло ўқувчиларга давлатдан стипендия бериш тартиби блан, мактабларда ўқишнинг она тилида бўлиши блан, заводлар, совхозлар, машина-трактор станциялари ва колхозларда меҳнаткашларни ишлабчиқариш ва техника ҳамда агрономия бўйича текин ўқитиш блан та'мин этилади».

27. 122-нчи модданинг иккинчи қисмида «она ва бола манфаатларининг давлат томонидан ҳимоя қилиниши блан» деган сўзлардан кейин «кўп болали ва эрсиз болали оналарга давлат томонидан ёрдам берилиши блан» деган сўзлар қўшилсин.

Шунга биноан, 122-нчи модда қуйидагича баён қилинсин:

«Модда 122. СССРда хотинларга хўжалик, давлат ҳаётининг, маданий ва ижтимоий-сиёсий ҳаётнинг барча соҳаларида эрлар блан тенг ҳуқуқ берилади.

Хотин-қизларга берилган бу ҳуқуқларнинг амалга оширилиши хотин-қизларга меҳнат қилиш, меҳнат учун ҳақ олиш, дам олиш, социал-страхования қилиниш ва илм олиш юзасидан эркаклар блан тенг ҳуқуқлар берилиши блан, она ва бола манфаатларининг давлат томонидан ҳимоя қилиниши блан, кўп болали ва эрсиз болали оналарга давлат томонидан ёрдам берилиши блан, ҳомиладор хотинларга маош тўлангани ҳолда отпуска берилиши блан, кўп миқдордаги туғруқхоналар, болалар яслалари ва боғчалар блан та'мин этилади».

28. 132-нчи моддада «Ишчи-деҳқон Қизил Армиясида» деган сўзлар «СССР Қуролли кучлари сафида» деган сўзлар блан алмаштирилсин.

29. 135-нчи модданинг биринчи қисмидан «ва сайланиш» деган сўз чиқариб ташлансин ва мазкур модданинг шу қисми қуйидагича баён қилинсин:

«Модда 135. Депутатлар сайлаш умумий бўлади: СССРнинг ёши 18 га етган барча гражданлари, уларнинг ирқи ва миллатига, жинси, диний э'тиқодларига, илмий даражасига, ўтроқлигига, ижтимоий чиқишига, мулкий аҳволига ва ўтмишдаги ишига қарамай депутатлар сайловида қатнашиш ҳуқуқига эгадирлар. Ақлдан озганлар ва суд ҳукми блан қораланиб, сайлов ҳуқуқидан маҳрум қилинган кишилар бундан мустаснодир».

30. 138-нчи моддада «Қизил Армия» деган сўз «СССР Қуролли Кучлари» деган сўз блан алмаштирилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ШВЕРНИК.
СССР Олий Совети Президиумининг секретари А. ГОРКИН.

Москва, Кремль 1947 йил, 25 февраль.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ СССР МИНИСТРЛАРИНИ ТАЙИНЛАШ ҲАҚИДАГИ ФАРМОНЛАРИНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети СССР Олий Совети Президиумининг:

Александр Федорович **Засядьнони** СССР Ғарбий районлар кўмир саноати министри қилиб,

Дмитрий Григорьевич **Оникани** СССР Шарқий районлар кўмир саноати министри қилиб,

Иван Александрович **Бенедиктовни** СССР Қишлоқ хўжалиги министри қилиб,

Николай Александрович **Скворцовни** СССР Совхозлар министри қилиб,

Ефим Иванович **Смирновни** СССР Соғлиқни сақлаш министри қилиб тайинлаш тўғрисида чиқарган фармонларини тасдиқлашга қарор қилади.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ШВЕРНИК.
СССР Олий Совети Президиумининг секретари А. ГОРКИН.

Москва, Кремль 1947 йил, 25 февраль.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ УРТОҚ М. З. САБУРОВНИ СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ РАИСИНИНГ УРИНБОСАРИ ҚИЛИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДАГИ ФАРМОНИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

Ўртоқ Максим Захарович **Сабуров** СССР Министрлар Совети Раисининг Ўринбосари қилиб тасдиқлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ШВЕРНИК.

СССР Олий Совети Президиумининг секретари А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1947 йил, 25 февраль.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

1947 йилда СССР халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш давлат плани тўғрисида

СССР Министрлар Совети 1947 йилда СССР халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш юзасидан СССР Давлат план комиссияси тайёрлаган давлат планини қабул қилди.

ССР Иттифоқи Министрлар Совети «1947 йилда СССР халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш давлат плани тўғрисида»ги қарорида 1946 йилда СССР халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш соҳасидаги ишлар урушдан кейинги бешйиллик планнинг биринчи йили топшириқларини бажариш белгиси остида ўтганлигини та'кидлади.

Совет саноати урушдан кейинги даврда ишлабчиқаришни беш йиллик план топшириқларига мувофиқ суратда қайтадан қуришни асосан тугаллади. Саноатнинг аҳоли учун керакли маҳсулотни ишлабчиқаришга киришганлиги буни кўрсатади.

Урушдан кейинги даврда саноатнинг қайтадан қурилиши натижасида машинасозлик корхоналарида аҳоли учун керакли маҳсулот 1945 йилдагига нисбатан 1,5 марта кўпроқ чиқарилди. Аҳоли учун ишлабчиқарилган маҳсулотнинг умумий миқдори 1945 йилдагига нисбатан 20 процент ортди. Аммо, аҳолига керакли маҳсулотларни ишлабчиқариш сур'атлари ҳали қониқарли эмас.

Илгари душман босиб олган районларнинг халқ хўжалигини тиклаш бешйиллик планининг амалга оширилиши ва шу мақсадда 1946 йилда ана шу районларда 17,5 миллиард сўм миқдорида бажарилган қурилиш ишлари мазкур районлардаги саноат маҳсулотининг 1945 йилдагига нисбатан 28 процент оширилишини та'мин этди. Аммо, шундай бўлса ҳам, бешйилликнинг биринчи йили охирига келганда мазкур районлардаги саноат маҳсулотининг ҳажми урушдан аввалги миқдорининг ярмига ҳам етган эмас.

1946 йилда саноат маҳсулоти кўпроқ чиқарила борди ва темир йўлларда кўпроқ юк ташилди. Мамлакатнинг барча районларида йирик қурилиш ишлари бажарилди. Уруш даврида деярлик барча корхоналарда татбиқ қилинган иш соатларидан ташқари ишлашнинг тугатилишига қарамай, урушдан кейин маҳсулот чиқариш орта борди.

Қишлоқ хўжалиги соҳасида СССРнинг кўпгина районларида қаттиқ қурғоқчилик бўлиши муносабати блан давлат зарар кўрган районларга озиқ-овқат, уруғлик ва ем-хашак бериб ёрдам қилди, шунингдек ғалла ва озиқ-овқатни тежаб сарф қилиш чоралари амалга оширилди. Қишлоқ хўжалик артели уставини бузишларга бархам бериш соҳасида қат'ий чоралар кўрилди.

Қурғоқчиликдан зарар кўрмаган районларда қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосили кўпайди. Чунончи, 1946 йилда Ғарбий Сибирь ва Қозоғистонда дон ҳосили 1945 йилдагига нисбатан бир ярим марта ошди. Мамлакатда пахтачиликни тиклаш ва ривожлантириш соҳасида дастлабки муваффақиятларга эришилди.

Аммо, 1946 йилда СССРнинг кўпгина областьларида қаттиқ қурғоқчилик бўлганлиги натижасида олинган умумий дон ҳосили, қанд лавлаги ва кунгабоқар ҳосили 1945 йилдагига нисбатан анча камайди. Бу ҳол озиқ-овқатни ма'лум даражада камроқ сарф қилишни талаб этди ва озиқ-овқат саноатининг кўпроқ маҳсулот ишлабчиқариш имкониятини чеклаб қўйди.

1946 йилда мол обороти соҳасида совет савдосини кенгайтириш юзасидан бирқанча чоралар амалга оширилди. Озиқ-овқат молларига давлат томонидан янги чакана нархлар белгиланди, шаҳарларда кооператив савдосини кенгайтириш ва кооперация корхоналарида кўп исте'мол қилинадиган моллар ҳамда озиқ-овқатни кўпроқ тайёрлаш учун чора кўрилди.

Аммо, шу блан бирга урушнинг оғир оқибатлари, шунингдек халқ хўжалигидаги айрим тармоқларнинг кейинда қолиши ва қишлоқ хўжалигида ҳосилнинг кам бўлиши бирқанча қийинчиликлари туғдирди, чунончи:

а) уруш оқибатлари натижасида энг кўп қийинчилик кўраётган тошкўмир саноатининг ўсиши кейинда қолмоқда ва оғир саноатдаги бошқа тармоқларнинг, темирйўл транспортининг ва бутун халқ хўжалигининг юксалишига халақит бермоқда;

б) исте'мол буюмлари чиқарадиган корхоналарни тиклаш иши ишлабчиқариш воситаларини тайёрлайдиган корхоналарни тиклаш ишидан анча кейинда қолди;

в) 1946 йилда уй-жой қурилиши планини бажарилмади, 6 миллион квадратметр миқдорида уй-жой ишга туширилди. Уй-жой соҳасидаги қийинчиликлар корхоналарда доимий ишчи кадрларга эга бўлиш ва меҳнат унумини оширишга халақит бермоқда;

г) бирқанча соҳаларда, хусусан тошкўмир саноати ва қораметаллургия соҳасида корхоналарни ишга тушириш планининг бажарилмаганлиги кўп иншоотларнинг батамом қурилмай қолишига, бинокорликнинг жуда қиммат тушишига ва давлат томонидан берилган маблағлардан талайгина қисмининг фойдаланилмай қолишига сабаб бўлди;

д) машинасозлик соҳасида электр саноати, шунингдек қишлоқ хўжалик машинасозлиги халқ хўжалигининг талабларидан жуда кейинда қолмоқда, қишлоқ хўжалик машинасозлиги. 1946 йил планининг кўп қисмини бажармади; трактор ва деҳқончилик машиналарини ишлабчиқариш даражаси қишлоқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш талабларига муносиб эмас;

е) темирйўл транспортининг вагон ва паровозлари учун ғилдирак ва темирйўл излари ишлабчиқариш, нефть саноати учун труба ишлабчиқариш шунингдек автомобильларга керакли тунукалар ишлабчиқариш халқ хўжалигининг талабларидан жуда орқада қолмоқда;

ж) 1946 йилда бинокорлик материаллари ишлабчиқариш ўсганлигига қарамай, уларга бўлган талаб халқ хўжалигининг эҳтиёжларини та'мин этмаётир; ўрмон саноатини тиклаш ва ривожлантириш ишлари халқ хўжалигининг талабларидан кейинда қолмоқда.

СССР Иттифоқи Министрлар Совети 1946—1950 йиллар мобайнида СССР халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш бешйиллик плани тўғрисидаги Қонунга мувофиқ, 1947 йилда СССР халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш давлат планида қуйидаги асосий вазифаларни белгилади:

а) ёқилғи саноати ҳар тарафлама ривожлантирилсин, биринчи галда тошкўмир ва нефть кўпроқ чиқарилсин. Бу чора саноат ва транспортни, шу блан бирга бутун халқ хўжалигини тез ривожлантиришнинг энг муҳим шартидир;

б) қишлоқ хўжалигини ривожлантириш мақсадида қишлоқ хўжалик машинасозлигининг қолоқлиги тугатилсин, шунингдек ишлабчиқаришни машиналаштириш ва электрлашни та'минлаш учун электр саноатини ўстиришдаги қолоқлик тугатилсин;

в) қишлоқ хўжалигини тракторлар, қишлоқ хўжалик машиналари, запас қисмлар, ўғит ва ёнилғи блан янада кўпроқ та'минлаш, машина-трактор станцияларининг ишларини яхшилаш, колхоз ва совхозларда агротехникани яхши йўлга қўйиш ва қишлоқ хўжалик артели уставининг бузилишига хотима бериш йўли блан қишлоқ хўжалигида мўл ҳосил олиш та'минлансин;

г) исте'мол моллари ишлабчиқарадиган саноат тармоқлари тез ривожлантирилсин, биринчи навбатда енгил саноат ва тўқимачилик саноатининг 1947 йилда берадиган маҳсулоти 1946 йилдагига нисбатан камида 27 процент оширилсин ва кооператив корхоналарида кўп исте'мол қилинадиган моллар ишлабчиқариш ҳартарафлама кучайтирилсин;

д) меҳнатни механикалаштиришда, хусусан кон, бинокорлик ва ўрмон саноатида ва транспортда юк ортиш, юк тушириш ишларини механикалашда бўлган қолоқликка хотима берилсин;

е) давлат савдоси блан бир қаторда, кооператив савдосини, шу жумладан шаҳарларда кооператив савдосини ҳартарафлама кучайтириш йўли блан давлат ва кооператив савдосининг мол оборотини ҳозирги баҳоларда камида 325 миллиард сўм миқдорида кўпайтириш та'минлансин;

ж) корхоналарни, биринчи галда ёқилғи саноати, электрстанциялар, металлургия, тўқимачилик саноати, машинасозлик ва темирйўл транспорти корхоналарини тиклаш ва янгиларини қуриш йўли блан янги корхоналар тезроқ ишга туширилсин;

бинокорлик материаллари саноатида ишлабчиқариш ҳар тарафлама кенгайтирилсин ва бу саноатнинг қуввати тобора оширилсин; ўрмон саноати тез ривожлантирилсин ва ўрмон саноатига 1947 йил планини бажариши учун ёрдам берилсин;

з) уй-жой қурилиши ҳажми 1946 йилдагига нисбатан икки марта оширилсин ва йирик қурилиш ишларининг умумий ҳажмида уй-жой қурилишининг ҳиссаси 1946 йилдаги 10 процентдан 1947 йилда 18 процентгача кўпайтирилсин;

и) мамлакатнинг давлат бюджетида харажатларга қараганда даромадларни кўпайтириш, маҳсулот ишлабчиқариш таннархини камайтириш ва қурилишларни арзонлатиш, қаттиқ иқтисодий тежаш ва шаҳарда ҳамда қишлоқда мол оборотини кучайтириш йўли блан пул муомаласи тобора мустаҳкамлансин;

к) ҳозирги замон техникаси тобора яхши ўрганилсин ва Совет Иттифоқининг Қуролли Кучлари энг янги ҳарбий техника блан та'минлансин.

ССР Иттифоқи Министрлар Совети бешйиллик планни тўла ва ошириб бажариш вазифаси корхоналарга раҳбарликни тамомила яхшилашни ва ишлабчиқаришни яхши планлаштиришни талаб этганлигини кўрсатиб, министрликлар, идораларнинг ва иттифоқчи республика Министрлар Советларининг э'тиборини шунга жалб этади.

Корхоналар учун белгиланадиган давлат планлари ишчиларни ва зиёлиларни ташкил этиши ва уларни план учун, қийинчиликларни енгиб; олға ҳаракат қилиб бориш учун ва халқ хўжалигини янада ривожлантириш учун курашга сафарбар қилмоғи керак.

Камайтирилган планларни тузиш каби ярамас усулни узил-кесил фош қилиш ва унга хотима бериш зарур. Камайтирилган ана шундай планлар кишиларни ишга сафарбар қилмайди ва уларни орқада қолган соҳаларга ёпишиб олиш ва ишлабчиқаришда эришилган нормалар блан хотиржам бўлишга мажбур этади.

Давлат планлари большевистик планлар бўлиши керак; булар ишлабчиқаришда қўлланилаётган ўртача нормаларни кўзда тутмай, балки юқорироқ нормаларни назарда тутиши, я'ни бу нормаларни илғор кишиларнинг нормаларига бараварлаштириши керак.

Давлат планларининг муваффақиятли суратда тўла ва ошириб бажарилиши одамларга боғлиқдир; план машина ва механизмлардан фойдаланишда юқори нормаларга эришишда катта имкониятлар борлигини кўрсатаётган ва шундай қилиб, давлат планларининг ошириб бажарилишини та'мин этаётган илғор ишчилар, инженерлар ва техникларга суяниши лозим.

1947 йилда СССР халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш юзасидан СССР Министрлар Совети томонидан тасдиқланган давлат планида қуйидагилар кўзда тутилади:

САНОАТ

1. ССР Иттифоқи Министрлар Совети саноатнинг энг муҳим тармоқларида маҳсулот ишлабчиқаришни қуйидаги миқдорларда кўпайтиришни тасдиқлади:

	1947 йилда 1946 йилдагига нисбатан процент ҳисоби блан
Чўян	121
Пўлат	119
Прокат	121
Шу жумладан темирйўл излари	144
тозаланган мис	117
Қўрғошин	132
Тошкўмир	116
Нефть	118
Бензин	134
Керосин	120
Тошкўмир ва сланецдан олинадиган газ	237
Табиий газ	118
Электр қуввати	116
Йирик паровозлар	288
Товар вагонлар (тўрт ғилдиракли)	208
Автомобильлар — жам'и	157
Шу жумладан: юк автомобильлари	155
Енгил автомобильлар	416
Автобуслар	174
Металлургия ускуналари (домна, пўлат эритиш ва прокат ускуналари)	166
Буғ турбиналари	342
Катта гидротурбиналар	432
Кичик гидротурбиналар	133
Моторлар 100 квтгача	177
Моторлар — 100 квтдан ортиқ	136
Металл қирқувчи станоклар	123
Урчуқ машиналари	278
Тўқув станоклари	567
Қишлоқ хўжалик машиналари	278
Тракторлар	287
Трактор плуглари	270
Комбайнлар	5.2 марта
Трактор культиваторлари	233
Трактор сеялкалари	445
Мураккаб молотилкалар	299
Олтингугурт кислотаси	165
Каустик содаси	136
Кальций содаси	158
Суперфосфат	173
Аммиак селитри	116
Каучук	159
Ташиб олинган ёғоч	147
Тахта	127
Стандарт уйлар	288
Цемент	171
Шифер	130
Деразa-ойна	142
Томга ёпиладиган енгил материаллар	125
Ғишт	167
Газлама	142
Жун газлама	130
Кўн пойафзал	142
Резина пойафзал	162
Пайпоқ	173
Гўшт	117
Мол ёғи	112
Ўсимлик мойи	117
Балиқ	133
Қанд	194
Спирт	111
Совун	128

2. ССР Иттифоқи Министрлар Совети йиллик план блан бир қаторда, 1947 йилнинг I, II, III ва IV кварталлари учун бутун халқ хўжалиги юзасидан берилган топшириқларни тасдиқлади.

ССР Иттифоқи Министрлар Совети Министрликларга ва идораларга, шунингдек иттифоқчи республикалар Министрлар Советларига шу қарорда тасдиқланган квартал планларга мувофиқ корхоналар учун қуйидаги миқдорларда ойлик планлар белгилаш мажбуриятини юклади:

а) 1947 йилнинг I кварталида—январь ойида — камида 34 процент, февраль ойида — 31 процент ва март ойида — камида 35 процент;

б) 1947 йилнинг II кварталида—апрель ойида камида 34 процент, май ойида 32 процент, июнь ойида камида 34 процент;

в) 1947 йилнинг III кварталида — июль ойида камида 34 процент, август ойида 33.5 процент ва сентябрь ойида камида 32.5 процент;

г) 1947 йилнинг IV кварталида — октябрь ойида камида 34 процент, ноябрь ойида 31 процент ва декабрь ойида камида 35 процент.

(ДАВОМИ УЧИНЧИ БЕТДА)

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

1947 йилда СССР халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш давлат плани тўғрисида

(ДАВОМИ)

Айрим министрликлар учун ойлик планлар юзасидан махсус топшириқлар тасдиқланди.

3. ССР Иттифоқи Министрлар Совети СССР Тўқимачилик саноати, СССР Енгил саноати, СССР Озиқ-овқат саноати, СССР Нозн-не'мат ва пардоз буюмлар саноати, СССР Ғарбий районлар балиқ саноати ва СССР Шарқий районлар балиқ саноати министрликларига Тўқимачилик, енгил саноат ва озиқ-овқат саноати маҳсулоти хилларини шу планда белгиланган топшириқларга мувофиқ яхшилаш мажбуриятини юклади.

4. ССР Иттифоқи Министрлар Совети саноат маҳсулоти ишлабчиқариш юзасидан қабул қилинган программага мувофиқ машинасозлик соҳасида саноатнинг бир неча тармоғи етказиб берадиган энг муҳим маҳсулот планини тасдиқлади.

5. 1947 йил учун тасдиқланган давлат планида саноат ва бинокорликда капитал-ремонт қилиш юзасидан топшириқлар берилди.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ

1. ССР Иттифоқи Министрлар Совети 1946 йил иш якунларига асосан қуйидагиларни та'кидлади:

а) СССР Ер ишлари министрлиги ва СССР Техника экинлари министрлиги қишлоқ хўжалигида паст даражада бўлиб келган агротехникани яхшилаш, тўғри алмашлаб экиш тартибини жорий қилиш ва амалга ошириш ҳамда экин майдонларини, хусусан Сибирь ва Қозоғистонда буғдой экиладиган ерларни кенгайтириш соҳасида 1946 йилда қониқарсиз ишладилар;

б) СССР Ер ишлари министрлиги ва СССР Техника экинлари министрлиги 1947 йилда қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилининг ошувини та'минлайдиган тайёрлик чораларини кўришни, хусусан тракторлар ва қишлоқ хўжалик машиналарини кўкламги экиш давригача ремонт қилиб қўйиш ва созлашни 1946 йилда кейинга чўзиб юбордилар;

в) СССР Ер ишлари министрлиги ва СССР Техника экинлари министрлигига қарашли машина-трактор станцияларининг ишида 1946 йилда колхозлар блан тузилган шартномаларни бажариш, хусусан қишлоқ хўжалик ишларининг сифати ҳамда уларни белгиланган муддатларда амалга ошириш жиҳатидан катта камчиликлар юз бериб келдики, булар колхозларда ҳосилнинг пасайишига сабаб бўлмоқда;

г) Қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги 1946 йилда қишлоқ хўжалигига трактор ва қишлоқ хўжалик машиналари, хусусан комбайнлар, трактор плуглари ва сеялкалари етказиб бериш планини бажармади;

д) СССР Чорвачилик министрлиги чорвачиликни тиклаш ва янада ривожлантириш, шунингдек молларнинг маҳсулдорлигини ошириш, ем-хашак базасини мустаҳкамлаш ва кенгайтириш соҳасида 1946 йилда қониқарсиз ишлади.

2. ССР Иттифоқи Министрлар Совети қуйидагиларни тасдиқлади:

а) деҳқончилик соҳасидаги асосий ишлар планини; Бу ишлар бутун қишлоқ хўжалигида экин майдонларининг 10 миллион гектар, шу жумладан колхозларда 8,7 миллион гектар кенгайишини ва бутун ССРда ғалла ҳосилининг ўрта ҳисоб блан 26 процент оширилишини кўзда тутади;

б) МТСларнинг трактор ишлари ҳажми 165,3 миллион гектар миқдорида ва трактор ҳамда қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилиш соҳасидаги топшириқни;

в) Сибирь, Қозоғистон, Волга бўйи ҳамда Украинада лалми буғдой экиладиган ерларни кенгайтириш соҳасидаги топшириқни;

г) СССР совхозларида ва министрликларга қарашли ёрдамчи хўжаликларда экин майдонларини кенгайтириш ва ҳосилни ошириш соҳасидаги топшириқни;

д) чорвачиликни ривожлантириш соҳасидаги асосий ишларни. Бу ишлар 1947 йилнинг охирига бориб барча хўжаликларда отлар сонининг 11,9 миллионга, қорамоллар сонининг 52 миллионга, қўй ва эчкилар сонининг 84,7 миллионга ва чўчқалар сонининг 13,4 миллионга етказилишини, шу жумладан колхозларда отлар сонининг 7,3 миллионга, қорамоллар сонининг 18,4 миллионга, қўй ва эчкилар сонининг 46 миллионга, чўчқалар сонининг 4,6 миллионга етказилишини кўзда тутади;

е) чорва моллари ва паррандаларни кўпайтириш, зотли молларни сотиш ва СССР совхозлари ҳамда министрликларга қарашли ёрдамчи хўжаликларнинг давлатга маҳсулот етказиб бериши соҳасидаги топшириқларни;

ж) тракторлар учун марказлаштирилган буюртмалар асосида 643,5 миллион сўмлик ва маҳаллий буюртмалар асосида 111,2 миллион сўмлик запас қисмлар ишлаб чиқариш планини;

з) қишлоқ хўжалик машиналари учун марказлаштирилган буюртмалар асосида 134 миллион сўмлик ва маҳаллий буюртмалар асосида 47,2 миллион сўмлик запас қисмлар ишлаб чиқариш планини.

3. Қишлоқ хўжалик машинасозлиги ва тракторсозликни жадаллик блан ривожлантириш мақсадида, СССР Министрлар Совети қуйидаги мажбуриятларни юклади:

а) Қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги — 1947 йилда тракторлар ишлаб чиқаришни 1946 йилга нисбатан 2,5 марта ва қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқаришни 3 марта оширишни та'минласин. Транспорт машинасозлиги министрлиги эса — 1947 йилда тракторлар ишлаб чиқаришни 1946 йилга нисбатан 7 марта оширишни та'минласин;

б) Оғир саноат корхоналари қурувчи министрлик 1947 йилда трактор заводларида ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводларида 245 минг квадрат метр ишлабчиқариш бинолари ва 138,8 минг квадрат метр уй-жой қуриб топширсин;

в) Ҳарбий ва ҳарбий денгиз корхоналари қурувчи министрлик 1947 йилда қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводларида 316 минг квадрат метр ишлабчиқариш биноси ва 68,5 минг квадрат метр уй-жой қуриб топширсин.

4. ССР Иттифоқи Министрлар Совети барча министрликларга ва идораларга 1947 йилда трактор, қишлоқ хўжалик машиналари ва улар учун запас қисмлар, минерал ўғитлар ва захарли дорилар ишлаб чиқариш планларининг биринчи навбатда бажарилишини та'минлаш, шунингдек қишлоқ хўжалигини ёнилғи блан биринчи навбатда та'минлаш мажбуриятини юклади.

5. ССР Иттифоқи Министрлар Совети шунинг блан бирга, ўрмон хўжалигини ривожлантириш соҳасидаги планнинг асосий рақамларини тасдиқлади.

ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА

1. ССР Иттифоқи Министрлар Совети 1947 йилги транспорт ва алоқа ишлар планини тасдиқлади ҳамда қуйидаги мажбуриятни юклади:

а) Йўллар министрлиги темир йўлларда бир кечаю-кундузда ўртача юк ортиш миқдорини 1946 йилга нисбатан 11 процент оширсин ва товар вагонлари оборот қилиш нормасини бир кечаю-кундузда 8,8 мартагача етказсин;

б) Дар'ё флоти министрлиги дар'ё транспортида юк оборотини 25,5 процент оширсин ва Денгиз флоти министрлиги юк оборотини 7 процент оширсин;

2. ССР Иттифоқи Министрлар Совети 1947 йил учун қуйидаги ишлар планини тасдиқлади:

а) СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Шимолий денгиз йўли бош идораси планининг асосий рақамларини;

б) автомобиль транспортида юк ташишни 23 процент ошириш;

в) СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Граждан Хаво Флоти Бош Идорасининг ҳаво йўлларида юк ташишни 29 процент ошириш;

г) Алоқа Министрлигининг асосий ишларини ва алоқа воситалари кучайтирилишини кўзда тутган рақамларни.

3. ССР Иттифоқи Министрлар Совети Йўллар Министрлигига 1947 йилда 2,3 минг километр темир йўл изини катта ремонт қилиш ва 2,0 минг километр темир йўл изини алмаштириш мажбуриятини юклади.

Темир йўлларнинг ремонт қилинишини, шунингдек тикланиши ва янги темир йўллар қурилишини та'минлаш мақсадида, СССР Министрлар Совети Қора металлургия министрлигига темир йўл транспорти учун изларни кўпроқ етказиб бериш, СССР Ўрмон саноати министрлиги, СССР Ички ишлар министрлиги ва Йўллар министрлигига эса, темир йўллар учун шпални кўпроқ етказиб бериш мажбуриятини юклади.

4. Темир йўл транспортини янги паровоз ва вагонлар блан та'минлаш учун СССР Министрлар Совети Транспорт машинасозлиги министрлигига 1947 йилда паровоз, тепловоз, йўловчиларни ва юкларни ташийдиган вагонлар ишлаб чиқаришни ошириш мажбуриятини юклади.

5. СССР Министрлар Совети Йўллар министрлигига 1947 йилда 480 километр темир йўлни электрлаштириш мажбуриятини юклади ва бу программанинг амалга оширилишини та'минлаш учун Электр саноати министрлигига 1947 йилда Йўллар министрлиги учун электровозлар ва электр қувватини ўзгартирувчи симобли асбобни тахт ускуналари блан етказиб бериш топшириғини белгилади.

6. Темир йўл кўприклари тикланишини, биринчи навбатда 225 та катта ва ўрта даражали кўприкнинг тамомила тикланишини та'минлаш мақсадида, ССР Иттифоқи Министрлар Совети қуйидаги мажбуриятни юклади:

а) Оғир саноат корхоналарини қурувчи министрлик 1947 йилда Йўллар министрлигига 45 минг тонна металл конструкция тайёрлаб етказиб берсин;

б) Йўллар министрлиги 1947 йилда Воронеж ва Кременчуқдаги кўприк қурувчи заводларнинг биринчи навбат қисмини ишга туширсин.

7. ССР Иттифоқи Министрлар Совети Йўллар министрлигига 1947 йилда Донбассдан ташқарига чиқадиган, Кузбасс—Урол томонидаги ва Урол—Марказий томонидаги йўлларда поездлар қатновини кучайтириш чораларини кўриш мажбуриятини юклади.

8. ССР Иттифоқи Министрлар Совети транспорт ва алоқа соҳасидаги катта ремонт ишлари планини, шу жумладан паровоз, юк ва йўловчи ташийдиган вагонларни катта ва ўрта ремонт қилиш планини тасдиқлади.

Ремонт ишларини та'минлаш учун ССР Иттифоқи Министрлар Совети қуйидаги мажбуриятни юклади:

а) Йўллар министрлиги ремонт заводларининг тикланиши ва янгидан қурилиши та'минлансин, 1947 йилда 2.205 паровозни, 8.500 юк вагони ва йўловчи ташийдиган 2.890 вагонни ремонт қила оладиган корхоналарни ишга туширсин;

б) транспорт машинасозлиги министрлиги темир йўл транспортига Гриффин ғилдираклари, паровоз тендерлари, шунингдек тормозларнинг запас қисмларини етказиб берсин;

в) Қора металлургия министрлиги 1947 йилда темир йўл транспорти учун яхлит қуйилган ғилдираклар етказиб берсин;

г) Автомобиль саноати министрлиги темир йўл транспорти учун конус шаклидаги шестерналар тайёрлаб етказиб берсин.

9. ССР Иттифоқи Министрлар Совети 1947 йилнинг кварталлари бўйича қуйидаги планларни тасдиқлади:

а) Денгиз флоти ва Дар'ё флоти министрликлари учун граждан флоти қуриш планини;

б) Денгиз флоти ва Дар'ё флоти министрликлари учун граждан флотини тиклаш планини.

ЙИРИК ҚУРИЛИШЛАР

1. ССР Иттифоқи Министрлар Совети 1947 йилда халқ хўжалигида 50,0 миллиард сўмлик (1945 йил нархлари ва нормаларида) йирик қурилишлар планини тасдиқлади, шу жумладан:

а) Қора металлургияда 4,9 миллиард сўмлик, кўмир саноатида 6,3 миллиард сўмлик, нефть саноатида 2,8 миллиард сўмлик, электростанцияларда 3,0 миллиард сўмлик, енгил ва озиқ-овқат саноатида 3,3 миллиард сўмлик, темир йўл транспортида 6,0 миллиард сўмлик йирик қурилишлар планини;

б) душман томонидан оккупация қилинган вақтда зарар кўрган районларда 20,5 миллиард сўмлик йирик қурилишлар планини;

в) халқ хўжалигининг асосий фондларини ишга тушириш юзасидан 48,2 миллиард сўм миқдоридаги ишлар планини (душман томонидан оккупация қилинган районларда бутун қолган асосий фондларнинг қиммати бунга кирмайди);

г) кўмир конларида 38,0 миллион тонна кўмир бера оладиган конларни, 2,0 миллион киловатт қувват бера оладиган электростанцияларни, 2,1 миллион тонна чўян, 2,9 миллион тонна пўлат, 3,6 миллион тонна прокат, 3,8 миллион тонна кокс, 414 минг дона урчуқ, лавлагидан бир кечаю-кундузда 150 минг центнер қанд-шакар, бир кечаю-кундузда йигирма минг декалитр спирт бера оладиган корхоналарни ишга тушириш планини;

д) қуйидаги миқдорда пармалаш ишларини:

СССР Жанубий ва Ғарбий районлар нефть саноати министрликлари бўйича нефть чиқариш ва разведка мақсадида 1.178 минг метр узунликда қудуқлар пармалаш;

СССР Шарқий районлар нефть министрлиги бўйича—нефть чиқариш ва разведка мақсадида 900 минг метр узунликда қудуқлар пармалаш;

е) йирик қурилишлар плани юзасидан геология-қидириш ишларига 923 миллион сўм сарфлансин ва давлат бюджетидан 1.489 миллион сўм ажратилсин. Бу ишлар кўмир чиқариш соҳасида кон қуриш учун янги майдонлар тайёрланишини, нефть чиқариш соҳасида — нефть чиқарадиган янги майдонлар тайёрланишини, темир рудаси чиқариш соҳасида—аниқланган саноат запасларининг янада кўпайишини та'минласин, шунингдек металл, ҳар хил ма'данлар ва табиий газларнинг аниқланган саноат запасларини ошириш соҳасидаги геология-қидириш ишларининг кучайтирилишини та'минласин;

ж) шаҳарлар ва ишчи посёлкаларида 13,8 миллион квадрат метр уй-жойни, шу жумладан давлат ихтиёридаги 12,8 миллион квадрат метр ва якка-якка тартибда қуриладиган 1,0 миллион квадрат метр уй-жойни қуриб тугаллаш планини, министрликлар, идоралар ва иттифоқчи республикалар бўйича 8,8 миллиард сўмлик уй-жой қурилиши планини тасдиқлади.

2. ССР Иттифоқи Министрлар Совети СССР Бинокорлик материаллари саноати министрлиги, Оғир саноат корхоналарини қурувчи министрлик, Ёқилғи корхоналарини қурувчи министрлик, Ҳарбий ва Ҳарбий денгиз корхоналарини қурувчи министрлик, Авиация саноати министрлиги, СССР Ўрмон саноати министрлиги, Йўллар министрлигига 1947 йилда уй қурувчи комбинатларда бир хилдаги уйлар қуриб чиқаришни 1946 йилга нисбатан 2,9 марта ошириш мажбуриятини юклади.

3. ССР Иттифоқи Министрлар Совети 1947 йилда қурилиш-монтаж ишлари ҳажмини 30,8 миллиард сўм миқдорида белгилади ва бинокорлик министрликлари бўйича подрядга бериладиган ишлар планини тасдиқлади, шу жумладан Оғир саноат корхоналари қурувчи министрлик бўйича 5,3 миллиард сўмлик, Ёқилғи корхоналарини қурувчи министрлик бўйича 3,75 миллиард сўмлик, Ҳарбий ва Ҳарбий денгиз корхоналарини қурувчи министрлик бўйича 1,75 миллиард сўмлик ва иттифоқчи республикаларнинг граждан ва уй-жой қурилишлари министрликлари бўйича 1,9 миллиард сўмлик подрядга бериладиган планини тасдиқлади.

4. ССР Иттифоқи Министрлар Совети СССР Министрликларига ва иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советларига 1947 йилнинг 1 апрелигача қадар қуйидаги ишларни амалга ошириш мажбуриятини юклади:

а) 1947 йил учун тузилган мавжуд қурилиш сметалари 1945 йил норма ва нархлари асосида тузилганлиги сабабли, бу сметалардан ортиқча чиқимларни чиқариб ташлаш, шунингдек кўзда тутилган иккинчи даражали биноларнинг қурилиш ишларини камайтириш йўли блан ўрта ҳисобда 15 процент қисқартирилсин;

б) 1946 йилда бино этиладиган қурилишларнинг белгиланган тартибда лойиҳа ва сметаларининг тасдиқланиши та'минлансин. Бу топшириқнинг бажарилишини назорат қилиб туриш СССР Молия министрлигига (Саноат банки) юклансин.

5. ССР Иттифоқи Министрлар Совети СССР Молия министрлигига 1947 йилда қурилиши мўлжаллланган ва 1947 йилнинг 1 апрелига қадар белгиланган тартибда тасдиқланган лойиҳа ва сметаларига эга бўлмаган қурилишларга маблағ чиқаришни тўхтатиш мажбуриятини юклади. СССР Министрлар Советининг қарори блан лойиҳа ва сметаларига эга бўлиш муддати узайтирилган бинокорликлар бундан мустаснодир.

6. СССР Министрлар Совети йирик қурилиш ишлари давлат планини тўла ва ошириб бажарган қурилиш раҳбарлари ва инженер-техник ходимлари 1947 йилнинг 1 кварталидан бошлаб тегишли биноларни (уй-жой, ишлаб чиқариш бинолари, ускуналар) ишга тушириш плани бажарилган тақдирдагина, мукофотлана оладилар деб белгилади.

Ушбу қарорнинг бажарилишини назорат қилиб туриш СССР Молия министрлигига юклатилсин.

ТЕХНИКА-ИҚТИСОДИЙ СОҲАДАГИ ИЛҒОР НОРМАЛАРНИ ЭГАЛЛАШ, МЕҲНАТНИ МАШИНАЛАШТИРИШ ВА ИЛҒОР ТЕХНИКАНИ ЖОРИЙ ҚИЛИШ ТАДБИРЛАРИ ҲАҚИДА

1. ССР Иттифоқи Министрлар Совети СССР Министрликларига ва идораларига корхоналарда машина, механизмлар ва агрегатлардан фойдаланишда техника-иқтисодий соҳадаги илғор нормаларни, шунингдек электр қуввати, ёқилғи, материаллар ва хомаш'ёни сарфлаш нормаларини жорий қилиш тадбирларини кўриш мажбуриятини юклади. Бунинг учун:

а) корхоналарда айрим цехлар, участкалар, агрегатлар ёки ишчилар бригадалари эришган техника-иқтисодий илғор нормалар аниқлансин ва ҳисобга олинсин;

б) машиналардан фойдаланиш ва материалларни сарфлашда техника-иқтисодий соҳада айтиб ўтилган илғор нормалар асосида ҳарбир корхона учун ўртача прогрессив нормалар белгилансин, токи бу нормалар давлат планининг тўла ва ошириб бажарилишини та'минласин.

2. СССР Министрлар Совети машина ва хомаш'ёдан фойдаланишдаги техникавий-иқтисодий нормалар илғор нормалар асосида белгиланиб чиқиши ва тасдиқланган планнинг ошириб бажарилишини та'минлаши керак деб белгилади. Шунинг учун бу нормалар ўртача статистик ма'лумотлар асосида тузилмаслиги керак. Бу нормалар ўртача прогрессив норма бўлмоғи лозим.

ССР Иттифоқи Министрлар Совети халқ хўжалигининг тармоқларида 1947 йилда белгиланадиган техника-иқтисодий соҳадаги ўртача нормаларни тузишда министрликлар ва идоралар учун қўлланма тариқасида нормаларни тасдиқлади. Токи министрликларнинг айрим корхоналари учун табақалаштирилган, аммо қуйидагилардан кам бўлмаган нормалар белгилансин:

а) қора металлургияда домна печьларининг унумли ҳажмидан фойдаланиш даражаси — 1,08

Мартен печининг ҳарбир квадрат метр таг қисмидан ма'лум вақтда пўлат олиш — тонна

б) кўмир саноатида—кўмир қазийдиган ҳарбир машинанинг бир ойда берадиган маҳсулоти ўрта ҳисоб блан қуйидагича:

СССР Ғарбий районлар кўмир саноати министрлиги бўйича 3050 тонна

СССР Шарқий районлар кўмир саноати министрлиги бўйича — 4750 тонна

Ишлаб турган забойнинг тозаланган йўлида машинанинг олдинга силжиш нормаси:

СССР Ғарбий районлар кўмир саноати министрлиги бўйича ойига 23,5 метр

СССР Шарқий районлар кўмир саноати министрлиги бўйича — ойига 20,3 метр

в) Нефть саноатида—нефть чиқариш мақсадида ҳарбир станокнинг ойига пармалаш сур'ати

СССР Жанубий, ва ғарбий районлар нефть саноати министрлиги бўйича — 600 метр

СССР Шарқий районлар нефть саноати министрлиги бўйича — 370 метр

Ҳарбир станокнинг бир ойда пармалаш тезлиги:

Разведка мақсадида пармалаганда:

СССР Жанубий ва ғарбий районлар нефть саноати министрлиги бўйича — 280 метр

СССР Шарқий районлар нефть саноати Министрлиги бўйича — 230 метр.

Ишлаб турган нефть қудуқларидан фойдаланиш даражаси:

СССР Жанубий ва ғарбий районлар нефть саноати министрлиги бўйича — 94,5 процент

СССР Шарқий районлар нефть саноати министрлиги бўйича — 93 процент.

г) Тўқимачилик саноатида — ип-газлама саноатида ҳар 1000 та урчуқнинг унуми — 545 киломомер

Ип-газлама сонатида ҳарбир тўқув дастгоҳининг бир соатдаги унуми — 8300 дуг ипи

д) қишлоқ хўжалигида—ҳарбир тракторнинг иш унуми (15 от кучига эга тракторнинг кучи блан ҳисоблаганда) Машина-трактор станцияларида 381 гектар

Ҳарбир комбайннинг иш унумини (чалғиси 15 футли комбайн ҳисобига) машина-трактор станцияларида — 169 гектар

е) Темирйўл транспортида—юк вагонининг айланиб келиш вақти 8,8 кечакундуз.

3. ССР Иттифоқи Министрлар Совети 1947 йил учун техника планини тасдиқлади. Бу план меҳнатнинг янада машиналаштирилишини ва халқ хўжалигига илғор техниканинг тобора жорий қилинишини кўзда тутади.

4. ССР Иттифоқи Министрлар Совети 1947 йилда халқ хўжалигининг айрим соҳалари учун меҳнатни механикалаштириш юзасидан топшириқлар белгилади, шу жумладан:

а) кўмир саноатида — кўмир чиқариш 98 процентгача, кўмир ташиш 98 процентгача, кўмирни силжитиш 87 процентгача механикалаштирилади, шунингдек кўмир тўплаш ишлари машиналаштирилади;

б) ўрмон саноатини машиналаштириш соҳасида — машиналар воситаси блан ёғочни ўрмондан ташиш даражаси (Ўрмон саноати министрлиги бўйича) 38,7 процентгача ва ёғоч тайёрлаш 17,5 процентгача машиналаштирилади.

в) юк ортиш ва юк тушириш ишларини машиналаштириш соҳасида — темир йўл транспортида юк ортиш иши 47 процентгача, дар'ё транспортида 65 процентгача ва денгиз транспортида 74 процентгача машиналаштирилади.

г) қурилишларда — асосий бинокорлик ишлари техника планида кўзда тутилган даражагача машиналаштирилади.

5. Меҳнатни машиналаштириш программасини амалга оширишда зарур бўлган машина ва механизмлар блан та'минлаш мақсадида ССР Иттифоқи Министрлар Совети СССР корхоналарида ишлабчиқариш ва 1947 йилда етказиб бериш юзасидан министрликларга бериладиган топшириқларни тасдиқлади:

а) кўмир саноати учун— кўмир қазийдиган оғир машиналар, кўмир кесиб тўплайдиган ва кўмир кесиб ташийдиган машиналар, кўмирни ортучи машиналар, кўмир орасидан чиқадиган тош-тупроқни ортадиган машиналар, кўмир ташийдиган вагонлар;

б) ўрмон саноати учун —тракторлар, шу жумладан ёғоч тиладиган машиналар ва электр арралар;

в) торф саноати учун—торф насослари, чим қирқучи машиналар, торф ортучи кранлар, торф чиқарувчи экскаваторлар, торф майдалайдиган машиналар;

г) юк ортиш ва бўшатиш ишларини ҳамда бинокорлик ишларини машиналаштириш учун — кранлар, экскаваторлар, йўл текисловчи машиналар.

6. ССР Иттифоқи Министрлар Совети 1947 йилда янгидан ишлабчиқариш бошлайдиган машиналарни ишлатиш техникасини эгаллаш соҳасида техника планида кўзда тутилган ва министрликларга бериладиган топшириқларни тасдиқлади.

ХЎЖАЛИКНИНГ АЙРИМ ТАРМОҚЛАРИНИ ТЕЗРОҚ РИВОЖЛАНТИРИШ ТАДБИРЛАРИ

1. ССР Иттифоқи Министрлар Совети СССР министрликларига халқ хўжалигининг айрим тармоқларини тезроқ ривожлантириш юзасидан чоралар кўриш мажбуриятини юклади, чунончи:

а) Шарқий районлардаги тошкўмир саноати министрлиги Кузнецк ҳавзасида ва Уролда тошкўмир чиқаришни тезлатиш чораларини кўриши керак;

б) Қора металлургия министрлиги автомобиль саноати учун юпқа тунука, электро-техника ва қозон ясашда ишлатиладиган темир, оқ тунука, темир йўл излари, нефть қувурлари ва яхлит қуйилган ғилдираклар ишлаб чиқаришни, шунингдек Урол ва Сибирьда темир рудаси чиқаришни тезлатиш чораларини кўриши керак;

в) Рангли металлургия министрлиги Уролда қўрғошим-рух рудаси ва мис рудаси чиқаришни тезлатиш чораларини кўриши керак;

г) СССР Шарқий районларидаги нефть саноати министрлиги нефть тозалайдиган заводларни, айниқса юқори сифатли ёнилғи чиқарадиган заводларни ривожлантириш чораларини кўриши керак;

д) Химия саноати министрлиги сода ва олтин гугурт кислотаси ишлаб чиқаришни тезлатиш чораларини кўриши керак;

е) Электр саноати министрлиги моторлар, айниқса портлаш хавфига йўл қўймайдиган моторлар ва 100 киловаттдан ортиқ кучга эга бўлган трансформаторлар, симобли асбоблар, ва бошқа хил электр асбоб-ускуналари ишлаб чиқаришни тезлатиш чораларини кўриши керак;

ж) Автомобиль саноати министрлиги подшипниклар, айниқса катта габарит ва тобланган подшипниклар ишлаб чиқаришни тезлатиш чораларини кўриши керак;

з) Машинасозлик ва асбобсозлик министрлиги насос ва компрессорлар ишлаб чиқаришни тезлатиш чораларини кўриши керак;

и) Электростанциялар министрлиги Мосэнерго, Ивэнерго, Горэнергога қарашли электростанцияларда ва Рангли металлургия министрлиги Кемеровэнергога қарашли электр станцияларда электр қувватини ошириш чораларини кўришлари керак.

2. Кузбассда ва Уролда тошкўмир саноатини ривожлантириш мақсадида, ССР Иттифоқи Министрлар Совети СССР Шарқий районлар тошкўмир саноати министрлигига 1947 йилда Кузбассда тошкўмир чиқаришни 30,7 миллион тоннагача ва Уролда 27,5 миллион тоннагача кўпайтириш мажбуриятини юклади. СССР ёқилғи корхоналари қурилиши министрлиги ва Шарқий районлар тошкўмир саноати министрлиги Кузбассда 1,9 миллион тонна ва Уролда 3,6 миллион тонна кўмир чиқараоладиган янги кўмир конларини ишга туширишлари керак.

3. Қора металл прокатининг энг муҳим турларини ишлабчиқаришдаги қолоқликни тугатиш мақсадида, СССР Министрлар Совети:

а) Қора металлургия министрлигига 1947 йилда кенг изли йўллар учун рельслар ишлаб чиқаришни 44 процент кўпайтириш, яхлит қуйилган ғилдираклар, катта босимли қозонлар учун тунука ишлаб чиқаришни янгидан уюштириш, динамо ясайдиган пўлат чиқаришни 52 процент кўпайтириш, трансформатор пўлати чиқаришни 75 процент, нефть саноати учун доира шаклида ўтказиладиган қувурлар чиқаришни 73 процент, оқ тунука чиқаришни 2,1 ҳисса кўпайтириш мажбуриятини юклади.

б) Қора металлургия министрлигига ва Оғир саноат корхоналари қурилиши министрлигига темир йўл изи-балка станларини, тунукани пардозлайдиган асбоблари бўлган юпқа тунука станини, труба-прокат станни, яхлит қуйилган ғилдираклар ишлайдиган қувватларни планда белгиланган муддатларда албатта ишга тушириш учун зарур ресурсларни сафарбар қилиш мажбуриятини юклади.

4. ССР Иттифоқи Министрлар Совети СССР Шарқий районлар нефть саноати министрлигига, СССР Ички ишлар министрлигига ва Ёқилғи корхоналари қурилиши министрлигига Шарқдаги нефть тозалаш заводлари қурилишини тезлатиш мажбуриятини юклади.

(ОХИРИ ТЎРТИНЧИ БЕТДА)

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

1947 йилда СССР халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш давлат плани тўғрисида

(БОШИ 2—3-НЧИ БЕТЛАРДА)

5. ССР Иттифоқи Министрлар Совета:

а) Химия саноати министрлигига 1947 йилда совун содаси ишлаб чиқаришни 35 процент, кальцили сода ишлаб чиқаришни 58 процент ва олтин гугурт кислотаси чиқаришни 54 процент кўпайтириш мажбуриятини юклади;

б) Химия саноати министрлиги ва Оғир саноат корхоналари қурилиши министрлигига совун содаси, кальцили сода ва олтин гугурт кислотаси ишлаб чиқарадиган янги қурилган ва тикланган заводларни 1947 йилда белгиланган муддатларда ишга тушириш мажбуриятини юклади.

6. 1947 йилда электр саноатининг қолоқлигини тугатиш ва бу саноатни ҳартарафлама юксалтириш мақсадида СССР Министрлар Совети:

а) Электр саноати министрлигига 1947 йилда 100 киловаттдан ортиқ кучга эга бўлган электромоторлар чиқаришни 36 процент, 100 киловаттгача қувватга эга бўлган электромоторлар чиқаришни 76 процент, портлаш хавфига йўл қуймайдиган моторлар чиқаришни 93 процент, силовой трансформаторлар чиқаришни 58 процент ва симобли асбоблар чиқаришни 36 процент кўпайтириш мажбуриятини юклади;

б) Оғир саноат корхоналари қурилиши министрлигига, Ҳарбий ва Ҳарбий-денгиз корхоналари қурилиши министрлигига, Ёқилғи корхоналари қурилиши министрлигига ва Электр саноати министрлигига портлаш хавфига йўл қуймайдиган моторлар, кўмир қазийдиган моторлар, 100 киловаттдан ортиқ қувватга эга бўлган моторлар, 100 киловаттгача қувватга эга бўлган моторлар, силовой трансформаторлар, генераторлар, симобли асбоблар, индивидуаль электр - машиналари, электр блан улаш асбоблари, бронекабельлар ва установка симлари ишлаб чиқарадиган заводлар қурилишини тезлатиш ва 1947 йилда ишга солиш, шунингдек электр-техника заводини ва электровоз заводини қуриш ва қайтадан қуриш мажбуриятини юклади;

в) машинасозлик заводларидан бирқанчаси уларда моторлар ва электр ускуналари ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш учун ҳарбий саноат министрликлари ихтиёридан электр саноати министрлиги ихтиёрига берилсин.

7. Халқ хўжалигини шарикоподшипниклар, айниқса катта габаритлар блан та'минлаш мақсадида, ССР Иттифоқи Министрлар Совети:

а) Автомобиль саноати министрлигига 1947 йилда шарикоподшипниклар чиқаришни 33 процент, шу жумладан тобланган шарикоподшипниклар чиқаришни 65 процент, шундан катта габаритлар чиқаришни 2,7 хисса кўпайтириш ва 1947 йилда машинасозлик программасини ўз вақтида шарикоподшипниклар блан та'минлаш мажбуриятини юклади;

б) Оғир саноат корхоналари қурилиши министрлигига, Ёқилғи корхоналари қурилиши министрлигига ва Авиация саноати министрлигига подшипник ишлаб чиқарадиган заводларда янги корхоналар ва уй-жой қурилишдаги қолоқликни тугатиш мажбуриятини юклади;

в) Станоксозлик министрлигига 1947 йилда шарикоподшипник заводлари учун махсус ускуналар ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш, Қора металлургия министрлигига эса программани та'минлайдиган миқдорда подшипник қувурлари, шу жумладан 120 миллиметрли қувурлар ишлаб чиқаришни та'минлаш мажбуриятини юклади.

8. ССР Иттифоқи Министрлар Совети Машинасозлик ва асбобсозлик министрлигига компрессорлар чиқаришни 65 процент ва центробеж насослар чиқаришни 46 процент кўпайтириш мажбуриятини, Оғир саноат корхоналари қурилиши министрлигига эса насос-компрессор заводларидаги бинокорлик программасини бажариш юзасидан тегишли чоралар кўриш мажбуриятини юклади.

9. ССР Иттифоқи Министрлар Совети Москва, Горький, Иваново, Кемерово энергия системаларида саноатни ва аҳолининг эҳтиёжини электр қуввати блан та'минлаш мақсадида 1947 йилда электр қувватини қуйидаги миқдорларда оширишни мажбуриятини юклади: Мосэнерго бўйича—Электро станциялар министрлиги 205 минг киловатт, Қора металлургия министрлиги 25 минг киловатт, Горэнерго бўйича—Электро станциялар министрлиги 49 минг киловатт, Автомобиль саноати министрлиги 25 минг киловатт, Иванэнерго бўйича—Электро станциялар министрлиги 41,5 минг киловатт, Кемеровэнерго бўйича—Рангли металлургия министрлиги 42 минг киловатт оширишлари лозим.

МЕҲНАТ ВА КАДРЛАР

1. ССР Иттифоқи Министрлар Совети 1947 йил учун министрликлар ва идоралар қарамоғидаги ишчи ва хизматчиларнинг сони, иш ҳақи, меҳнат унуми ва кадрлар тайёрлаш тўғрисида кварталларга бўлинган планни тасдиқлади, бу планда қуйидагилар кўзда тутилади:

а) халқ хўжалигида ишчи ва хизматчиларнинг сони 31 миллион 600 минг киши бўлади;

б) халқ хўжалигида ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақи фонди 280 миллиард сўм бўлади;

в) ишчиларнинг меҳнат унуми умумиттифоқ ва Иттифоқ-республика саноат министрликларида 1946 йилдаги даражага нисбатан 13 процент ва қурилиш ишларида 11 процент оширилиши керак.

2. Ма'мурий-идора аппаратида ва халқ хўжалигининг маҳсулот ишлаб чиқармайдиган тармоқларида ишловчи ходимларнинг сони ҳаддан ташқари кўпайганлигини, шунингдек маҳсулот ишлаб чиқарадиган ходимларнинг сонини яна кўпайтириш зарурлигини назарга олиб, ССР Иттифоқи Министрлар Совети 1947 йилда ма'мурий-идора аппаратида ва ёрдамчи корхоналарда (шу жумладан ишчилар та'миноти бўлимларида) ишловчи ходимлар ҳисобига ишлабчиқаришдаги ходимларнинг сонини кўпайтириш мажбуриятини юклади.

3. СССР Министрлар Совети қуйидаги мажбуриятларни юклади:

а) министрликлар ВЦСПС блан келишиб корхоналардаги эскириб қолган ва паст бўлган иш нормаларини 1947 йил март — апрель ойлари мобайнида қайтадан кўриб чиқиб, машинасозлик корхоналарида, ремонт заводларида, ёрдамчи корхоналар ва ёрдамчи цехларда иш нормасининг ўрта ҳисоб блан 20 — 25 процент оширилишини та'минласинлар;

б) иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советлари ВЦСПС блан келишиб республика ва маҳаллий саноат корхоналаридаги эскириб қолган ва паст бўлган иш нормаларини 1947 йил март — апрель ойлари мобайнида қайтадан кўриб чиқсинлар ва бу иш нормаларини ўрта ҳисоб блан 20 — 25 процент оширсинлар.

4. ССР Иттифоқи Министрлар Совети саноат корхоналари, бинокорликлар ва транспорт учун 1 миллион 878 минг ишчи кучларни тақсимлаш баланси ва планини ҳамда халқ хўжалигининг мавсумий тармоқларини 1 миллион 370 минг ишчи блан та'минлаш планини тасдиқлади.

5. ССР Иттифоқи Министрлар Совети Меҳнат резервлари министрлигига 1947 йилда фабрика-завод та'лим мактаблари, ҳунар ўқув юртлари ва темир йўл ўқув юртларига 1 миллион 60 минг киши чақиришни ва 790 минг киши тайёрлаб чиқаришни та'минлаш мажбуриятини юклади.

6. ССР Иттифоқи Министрлар Совети 1947 йилда корхоналарда ҳунар мактаблари орқали ва бригада шогирдлиги йўли блан 1 миллион 904,5 минг киши тайёрлаш, шу жумладан ишдан ажралган ҳолда ўқийдиган курсларда 392,3 минг киши тайёрлаш планини, шунингдек корхоналарда 2 миллион 625 минг кишининг, шу жумладан ишдан ажралган ҳолда ўқийдиган курсларда 139,6 минг кишининг малакасини ошириш планини тасдиқлади.

ТАННАРХИНИ ҚАМАЙТИРИШ

1. ССР Иттифоқи Министрлар Совети 1947 йилда, шунингдек 1947 йилнинг I, II, III ва IV кварталларида саноат маҳсулотининг таннархини камайтириш, бинокорлик ишларини арзонлатиш, темир йўл, сув йўллари, ҳаво йўлларида юк ташиш ишларининг қимматини камайтириш ва оборот чиқимларини камайтириш планини тасдиқлади.

Бу планда таннархларини қуйидагича камайтириш топшириқлари кўзда тутилади:

а) саноат маҳсулоти таннархи 1946 йилдаги даражага нисбатан 1,4 процент камайтирилади;

б) бинокорлик ишлари қиммати 1945 йилги смета нархларига нисбатан 5 процент камайтирилади.

2. ССР Иттифоқи Министрлар Совети Авиация саноати ва транспорт машинасозлиги министрликларининг унумсиз чиқимларни тугатиш, брак маҳсулот чиқаришни камайтириш ва иш ҳақини ҳамда материалларнинг ортиқча харажат қилинишига йўл қўймаслик тўғрисида СССР Министрлар Совети томонидан чиқарилган қарорни бажармаганликларини та'кидлади ва министрларга ўз корхоналари ҳамда бинокорликларида маблағларни ва материалларни жуда тежаб сарфлаш мажбуриятини юклади.

МОЛ ОБОРОТИ

1. ССР Иттифоқи Министрлар Совети 1947 йил учун давлат ва кооператив савдосининг чакана мол оборотини ҳозирги нархларда, кварталларга бўлиб 325 миллиард сўм миқдорида тасдиқлади, шу жумладан:

а) давлат савдоси обороти 251,6 миллиард сўм;

б) шаҳарларда кооператив савдоси обороти — 17,5 миллиард сўм;

в) қишлоқ жойларида матлубот кооперацияси савдоси обороти 55,5 миллиард сўм.

2. ССР Иттифоқи Министрлар Совети қуйидагиларни тасдиқлади:

а) 1947 йилда мол оборотини мол фондлари блан та'минлаш планини;

б) министрликлар ва идоралар йўли блан кўп исте'мол қилинадиган моллар ишлаб чиқариш планини;

в) ҳунармандчилик кооперацияси йўли блан 14,7 миллиард сўмлик (1932 йилги нархларда) кўп исте'мол қилинадиган моллар ишлаб чиқариш планини ва Центросоюз корхоналари йўли блан 6,1 миллиард сўмлик ва Савдо министрлиги йўли блан 5 миллиард сўмлик озиқ-овқат ҳамда кўп исте'мол қилинадиган моллар ишлаб чиқариш планини;

г) давлат ва кооператив чакана савдоси йўли блан аҳолига сотиладиган бинокорлик материаллари миқдорини.

3. ССР Иттифоқи Министрлар Совети қишлоқ хўжалик машинасозлиги, авиация саноати, қуролланиш, машинасозлик ва асбобсозлик, автомобиль саноати, электр саноати, алоқа воситалари саноати министрликларига 1947 йилда аҳолига сотиш мақсадида, кўп исте'мол қилинадиган моллар (велосипедлар, тикув машиналари, радиоприёмниклар, патефонлар, керогазлар) учун зарур эҳтиёт қисм ва детальларни СССР Савдо министрлиги блан келишиб тузилган рўйхатга биноан кўплаб ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш мажбуриятини юклади.

4. ССР Иттифоқи Министрлар Совети 1947 йилда магазин ва дўконлар сонини 348 мингга, шу жумладан шаҳарларда 150 мингга ва қишлоқда 198 мингга етказиш планини тасдиқлади.

МАДАНИЙ ҚУРИЛИШ ВА СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ИШЛАРИ

ССР Иттифоқи Министрлар Совети 1947 йил учун маданий қурилиш ва соғлиқни сақлаш ишлари планини тасдиқлади, бу планда қуйидагилар кўзда тутилади:

а) 1947-48 ўқув йилида бошланғич, етти йиллик ва ўрта мактабларда ўқувчилар сони 31,3 миллион киши бўлади;

б) ишчи ёшлар мактабларида ўқувчилар сони 540 минг киши ва қишлоқ ёшлари мактабларида 545 минг киши бўлади;

в) олий ўқув юртларига 182,3 минг киши қабул қилинади ва олий ўқув юртлари 91,2 минг киши тайёрлаб чиқаради, техникумларга 350,3 минг киши қабул қилинади ва техникумлар 230,1 минг киши тайёрлаб чиқаради;

г) болалар уйларидаги болаларнинг сони 658 минг киши, болалар боғчаларида 1 миллион 490,5 минг киши бўлади;

д) театр труппалари, кинотеатрлар сони ва маданий-оқартиш муассасалари тармоғи;

е) 1947 йил учун соғлиқни сақлаш муассасаларининг асосий рақамлари, шу жумладан касалхонадаги ўринлар сони 817,2 минг, шундан туғруқхоналардаги ўринларнинг сони 111,2 минг, доимий яслалардаги ўринлар 884,2 минг, санатория-курортлардаги ўринларнинг сони 205,8 минг ва дам олиш уйларидаги ўринларнинг сони 81 минг.

ИТТИФОҚЧИ РЕСПУБЛИКАЛАР

ССР Иттифоқи Министрлар Совети 1947 йил учун иттифоқчи республикаларда халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш планини, шунингдек саноат районлари, Москва ва Ленинград учун асосий рақамларни тасдиқлади. Бунда қуйидагилар кўзда тутилади:

а) республикалар қарамоғидаги корхоналарнинг умумий саноат маҳсулоти қуйидаги миқдорда ўсади:

	1947 йилда 1946 йилдагига нисбатан процент ҳисоби блан
РСФСР	107
Украина ССР	120
Белоруссия ССР	136
Ўзбекистон ССР	122
Қозоғистон ССР	106
Грузия ССР	110
Озарбайжон ССР	106
Литва ССР	140
Молдавия ССР	116
Латвия ССР	119
Қирғизистон ССР	113
Тожикистон ССР	117
Арманистон ССР	117
Туркманистон ССР	110
Эстония ССР	121
Карель-Фин ССР	162

б) иттифоқчи республикаларда йирик қурилиш ишларининг умумий ҳажми (миллион сўм ҳисобида):

РСФСР	26500
Украина ССР	9770
Белоруссия ССР	1045
Ўзбекистон ССР	800
Қозоғистон ССР	1200
Грузия ССР	890
Озарбайжон ССР	1000
Литва ССР	202
Молдавия ССР	173
Латвия ССР	277
Қирғизистон ССР	180
Тожикистон ССР	130
Арманистон ССР	350
Туркманистон ССР	280
Эстония ССР	570
Карель-Фин ССР	270

в) шаҳарлар ва қишлоқларни тезроқ тиклаш ҳамда шаҳарларда ва ишчилар посёлкаларида тикланган ва янги қурилган уй-жойларни фойдаланмоқ учун бериш топшириқлари;

г) СССРнинг немислар оккупациясида бўлган районларида халқ хўжалигини тиклаш топшириқлари. Бу топшириқлар қуйидаги миқдорларда бўлади:

	1947 йилда 1946 йилдагига нисбатан процент ҳисоби блан
Йирик қурилиш ишларининг ҳажми	117
Саноатнинг умумий маҳсулоти	137
Чўян эритиш	158
Пўлат эритиш	148
Прокат ишлаб чиқариш	164
Тошкўмир чиқариш	120
Электр қуввати ишлаб чиқариш	149

ТАҚСИМОТ БАЛАНСЛАРИ ВА ПЛАНЛАРИ

1. ССР Иттифоқи Министрлар Совети 1947 йил учун кварталларга бўлиб қуйидаги тақсимлаш балансари ва планларини тасдиқлади:

а) Урол, Кемерово, Москва, Ярославль, Иваново, Горький, Орск, Қозон, Куйбишев, Сталинград, Уфа, Тошкент, Донецк, Ростов, Днепр, Харьков, Ленинград, Шимолий Кавказ, Озарбайжон энергия системалари бўйича электр қуввати;

б) қаттиқ ёнилғи — кўмир, торф, сланц;

в) нефть маҳсулотлари ва махсус мойлар — мазут, автобензин, керосин ва табиий газ;

г) қора ва рангли металлар — қора металлар прокати, чўян, ма'лум шаклга келтирилган мис, алюминий, пронекабель, сим, кўмир қазиш машиналарида ишлатиладиган кабель;

д) ускуналар, тракторлар, қишлоқ хўжалик машиналари ва автомобильлар;

е) ёғоч материаллар — иморатбоп ёғочлар, тахта ва шпаллар;

ж) бинокорлик материаллари, цемент, томга ёпиладиган юмшоқ материаллар, шиферлар, ойна;

з) стандарт уйлар;

и) химикатлар — совун содаси, кальцили сода, суперфосфат, олтингугурт кислотаси, аммиак селитраси, спирт;

к) резина-техника аш'ёлари — каучук, автопокришкалар ва транспортёр ленталари;

л) целлюлоза, қоғоз, картон ва крафт-қоплар;

м) саноат моллари;

шу блан бирга моддий фондларнинг ҳарбир балансидаги нуқсонларни тугатиш ва камчиликларнинг олдини олиш чоралари ҳам тасдиқланди.

2. ССР Иттифоқи Министрлар Совети аҳолининг пул даромадлари ва ҳаражатлари балансининг асосий рақамларини ҳамда пул оборотини ва кредит муомалаларини мустаҳкамлаш топшириқларини тасдиқлади.

3. ССР Иттифоқи Министрлар Совети давлат, кооператив ва жамоат корхоналарида, муассаса ва ташкилотларда ҳукумат томонидан белгиланган тариф ставкалари ловозимига қараб белгиланган иш ҳақлари ва иш ҳақи фондларига, шунингдек озиқ-овқат ва саноат моллари блан та'минлаш нормаларига қаттиқ риоя қилишни та'минлайдиган тадбирларни белгилади.

☆

ССР Иттифоқи Министрлар Совети СССР Давлат план комиссиясига қуйидагиларни топширди:

а) министрликлар ва идораларнинг СССР халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш давлат планини, 1947 йилги тақсимот балансари ва планларини қандай бажараётганликларини доим текшириб туриш, халқ хўжалиги айрим тармоқларининг планини бажариш ва бу тармоқларни ривожлантиришдаги камчиликларни аниқлаш, министрликлар ва идоралар олдига бу камчиликларнинг олдини олиш ва уларни тугатиш масаласини қўйиш, текшириш натижалари ҳақида ССР Иттифоқи Министрлар Советига ма'лумот бериш;

б) министрликлар ва идоралар томонидан ўз корхоналари учун белгиланган ойлик планларининг давлат томонидан 1947 йилнинг тегишли квартали учун белгиланган планга мувофиқ эканлигини ҳар ойида (Давлат план комиссиясининг вакилларини жалб қилиб) текшириб туриш ва зарур ҳолларда корхоналардаги ойлик топшириқларни давлат планига мувофиқ ҳолга келтириш ҳақида министрликлар ва идораларга кўрсатмалар бериш;

в) халқ хўжалиги плани тақсимот балансари ва планлари қандай бажарилаётганлиги ҳақида СССР Министрлар Советига ҳар ойида ҳисобот бериб туриш, шунингдек халқ хўжалигининг айрим тармоқларида техника-экономика нормаларининг қандай бажарилаётганлиги ҳақида ҳар кварталда доклад топшириб туриш;

г) халқ хўжалиги планининг бажарилиш якунларини марказий матбуотда э'лон қилиш;

д) иттифоқчи республикалар, ўлка ва областьлардаги вакиллари орқали маҳаллий матбуотда мазкур область, ўлка ва республикада халқ хўжалиги планининг бажарилиши ҳақидаги ойлик ва квартал якунларини э'лон қилиш.

СССР корхоналари ва қурилишларида урушдан кейинги бешйилликнинг иккинчи йили бўлган 1947 йилда СССР халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш давлат планини тўла ва ошириб бажариш учун социалистик мусобақа кенг қизиб кетмоқда.

Асосий япон ҳарбий жиноятчилари судида

ТОКИО, 25 февраль (ТАСС). Кеча Трибунал уч ҳафталик танаффусдан кейин, яна ўз ишини бошлади. Япон ҳимоячиси Киосе кириш нутқини ўқиб берди. Бу 54 варақадан иборат. Нутқда айбдорларнинг айбини кечириш ҳақида ҳимоячилар бундан илгари тақдим қилган илтимосномада айтилган сўзлар такрорланади. Киосе ўз нутқида ҳимоячилар тақдим этадиган далилларни таҳлил қилмайди, балки бема'ни да'воларни ва хулосаларни такрорлайди.

Киосенинг нутқи Халқаро Ҳарбий Трибуналнинг уставига хилоф тарзда ёзилган бўлиб, Японияниннг тажовузкорлик ҳаракатини оқлашни кўзда тутган сиёсий декларациядан бошқа нарса эмас. Киосенинг нутқи Тодзио бош министр бўлган вақтда сўзлаган нутқлардан сра фарқ қилмайди. Тодзио бош министр бўлган чоқда, сўзлаган нутқларида тажовузкорликдан иборат урушни оқлаб, мамлакатни бу урушни давом этдиришга чақирган эди. Киосе Японияниннг тажовузкорлигини инкор қилиб, Япония 1931 йилдан буён, мудофаа уруши олиб борди. Япония бу урушни олиб боришга мажбур қилинди, деб исбот этишга уринади.

Киосенинг айтишича, Япония Тинч океандаги урушни ҳам адолатли мудофаа уруши сифатида бошлаган, Японияни бу урушга Америка, Англия ва Голландия мажбур этган, бу уч мамлакат Хитойга иқтисодий жиҳатдан та'сир қилиш ва унга ёрдам бериш йўли блан Японияни урушишга мажбур қилган эмиш. Киосе Халқаро Ҳарбий Трибуналнинг япон ҳарбий жиноятчиларини суд қилаолиш ҳуқуқини ва бу суд учун асос бўлган Потсдам декларациясини яна инкор этди. Киосе ҳаддан ошган сурбетлик блан, Япония Шарқий Осиёда Халқларни озод қилиш учун уруш олиб борди, деб да'во қилади. Ҳолбуки, Японияниннг Шарқий Осиёда босқинчиликдан иборат жиноий уруш олиб борганлиги ва бу ерларда қонли янги тартиб ўрнатганлиги ма'лум.

Киосе ўз нутқида «биргалашиб яшнаш — равнақ топиш доираси», «император йўли», «Хакко Ицию принципи» (8 бурчакли иморат) каби сўзларни жуда кўп ишлатади. Шу блан бирга, Япония фашизмининг бу эски гапларини уруш вақтида Тодзио ва бошқа ҳарбий жиноятчилар қандай талқин қилган бўлсалар, Киосе ҳам уларни худди шундай ма'нода ишлатади.

Киосе нутқида советларга қарши жуда кўп гап ва туҳматлар бор.

Айбдорлардан беш киши, чунончи Сигемицу, Хиранума, Хирота, Доихара ва Судзуки ҳимоячи Киосенинг сўзига қўшилмади. Ҳимоячилар бу айбдорларнинг нима учун Киосе сўзига қўшилмаганликларининг сабабларини ҳозирча э'лон қилганлари йўқ. Айбдор Осима мазкур нутқнинг айрим қисмларига қўшилмади.

Қораловчилар вакили Тавеннер ҳимоячи Киосенинг нутқига қарши сўзлаб, уни асоссиз ва Трибунал Уставига хилоф нутқ деди.

Киосе нутқидан кейин, ҳимоячи Такаянаги ўзининг кириш нутқини ўқиб бермоқчи бўлган эди. Такаянаги ўз нутқида, халқаро қонун гўё тажовузни жиноят деб ҳисобламайди, деб да'во қилишга уринади.

Трибунал раиси Уэбб унга нутқ сўзлашга руҳсат бермади ва Трибуналнинг Уставига биноан, нутқни судга топширишни таклиф этди.

Эрталабки мажлиснинг бошида Трибунал раиси Уэбб «Старс энд Страйпс» газетасининг бугунги сонида босилган мақолага қарши норозилик билдирди. Юнайтед Пресс агентлигининг мухбири томонидан ёзилган бу мақолада Такаянаги ва Киосе нутқларининг мазмуни баён қилинади, бу нутқлар гўё Трибуналда сўзланган деб тасвирланади. Уэббнинг буйруғига биноан, газетанинг муҳаррири Трибуналга чақирилди. Уэбб газета муҳарририга халқ олдида қаттиқ виговор бериб, газета Трибунал ҳақида бирнеча марта тутуриқсиз хабарлар ёзди, шу блан судни таҳқир қилди ва иттифоқчи мамлакатларга путур етказди, деди.

Бундай аҳвол яна такрорланса, деди Уэбб, Трибунал ўз ҳуқуқларига асосланиб қаттиқ чора кўради.

Мас'ул муҳаррир: С. РАЖАБОВ.

ТЕАТРЛАРДА:

ЎзОПЕРА ТЕАТРИДА — 4 мартда Кармен. ЎзССРда хизмат кўрсатган артистлар Сора Самандарова, Розия Каримова, Рашель Мордухаев ва солистлар қатнашади.

МУҚИМИЙ ТЕАТРИДА — 4 мартда Тоҳир ва Зуҳра. 5 мартда Қизил гул.

ЎЗБЕК МУЗИКА ТЕАТРИДА (Бешёғоч) — 4 мартда Офтобхон, 5 мартда Тоҳир ва Зуҳра.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Ф. В. Федин раҳбарлигидаги цирк труппасининг гастрольлари. Аттракцион — йиртқич ҳайвонлар. Тамоша кеч соат 9 да бошланади.

КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ҚИЗИЛ ОКТЯБРЬ» — Райком секретари; «ҒАЛАБА» (Шивли бозор) — Адмирал Нахимов; «ИСКРА» — янги кинокомедия Биринчи қулқоп; «НОВОСТИ ДНЯ» — Лўлиларнинг сўнгги чайласи; «ВЕСНА» — Ажойиб табиатли қиз; АЛОҚА ХОДИМЛАРИ КЛУБИ — Райком секретари.

«ЎзКОММУНЭНЕРГО» ТРЕСТИГА

трестда ва жойларда ишлаш учун электрик инженерлар ва теплотехник инженерлар

КЕРАК

Адрес: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 7-нчи уй, 6-нчи хона.

СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ ТИКЛАШ ВА РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ ЗАЁМИГА ёзилган ИШЧИ ВА ХИЗМАТЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

Бу заём юзасидан охирги взнос февраль ойининг иккинчи ярми учун иш ҳақи тўлаганда ушланади.

Заёмга ёзилувчиларга иш жойларида иш ҳақи тўлаш блан бир вақтда бутун ушланган маблағга шу заёмнинг облигациялари ҳам берилиши лозим.

Заёмга ёзилувчилар бошқа ишга ўтиб, облигацияларини олмаган бўлсалар, уларни олиш учун взносларни ушлаган аввалги иш жойларига мурожаат қилишлари керак.

Бу заёмнинг облигацияларини иш жойидан олиш учун охирги муддат — 1947 йил 1 апрельгача.

Корхона ва муассасалар олинмай қолган облигацияларни кўрсатилган муддатдан кейин облигация номерларини ма'лум ёзилувчига бириктирмасдан амонат кассага топширадилар. Бу тақдирда, заёмга ёзилувчилар облигацияларини қўлларига олмасдан туриб, заёмнинг ютуқ тиражларида қатнаша олмайдилар.

Облигацияларингизни ўз вақтида олсангиз, барча ютуқ тиражларида қатнашиш имкониятига эга бўласиз.

ЎзССР Давлат меҳнат амонат кассалари ва давлат кредити бошқармаси.

Ўрта Осиё лойиҳа-монтаж конторасы «ЭЛЕКТРОЧАСОФИКАЦИЯ» корхона, муассаса ва ўқув юртларида

ЭЛЕКТР СОАТЛАРИ ЎРНАТИШ УЧУН БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ.

Контора бунинг учун зарур ускуналар блан тўла та'минлаб беради.

Конторанинг адреси: Тошкент шаҳар, Киров кўчаси, 37-нчи уй, «Электрочасофикация».

ГЛАВТОРГ МАРКАЗИЙ БАЗАСИГА

автомашинага юк ортучи ишчилар, омбор ишчилари, қоровуллар

КЕРАК

Адрес: Тошкент шаҳар, Куйбишев тош йўли, 28-нчи уй. Телефон — 31943.

Тошкент область, Калинин район, 1-нчи бўлим халқ суди билдирадики, М. Қўчқоровнинг Қ. Ғуломовадан ажралиш ҳақидаги аризаси судда кўриш учун қабул қилинди.

Тошкент область, Калинин район, 1-нчи бўлим халқ суди билдирадики, М. Каримованинг Ҳ. Каримовдан ажралиш ҳақидаги аризаси судда кўриш учун қабул қилинди.

РЕДАКЦИЯ ва НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, Алексеев кўчаси № 8, РЕДАКЦИЯ БУЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 33469; Пропаганда-агитация бўлими — 34780; Саноат бўлими — 31048; Совет қурилиши бўлими — 31226; Қишлоқ хўжалик бўлими — 34455; Хатлар бўлими — 32347; Э'лонлар бўлими — 37062.

«Қизил Ўзбекистон» ва «Правда Востока» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тиражи 64,5 минг № 109. Р.00044.